

förord
SLF:s verksamhet 2005
styrelse och kansli

mjölk
vall och grovfoder

mark och växt
växtnäring och växtskydd
växtförädling

kött
slaktfjäderfä
ägg

sockerbetor
potatis
trädgård

häst

tillväxt och livsmedelsmarknaden
bioenergi
arbetsmiljö
kooperation

Förord

Jag har nöjet att presentera 2005 års verksamhetsrapport för Stiftelsen Lantbruksforskning (SLF), Stiftelsen Lantbrukets Utveckling (SLUT) och Stiftelsen Svensk Hästforskning (SSH).

Verksamhetsrapporten blandas med "nyttiga" intervjuer med forskare som bedrivit tillämpbar forskning finansierad av lantbrukare. I årets verksamhetsrapport har vi valt att inte ta med årsredovisningen i siffror, vill du veta mer om detta så hittar du det på SLF:s hemsida www.lantbruksforskning.se i mitten av april.

Under året inkom 584 ansökningar till SLF och SLUT, vilket är det högsta antalet hittills! Dessutom beviljades totalt 101 miljoner kronor, vilket också är rekord. Verksamheten har ökat under året till att omfatta områdena bioenergi och vall/grovfoder, där mycket av arbetet gjorts med "hela kedjan" i bakhuvudet, det vill säga från forskning till fältförsök. Styrelsen antog i mars en förnyad strategi som präglas av samverkan med SLU och andra organisationer som finansierar lantbruksforskning samt en ökad flexibilitet när det gäller ansökningsförfarandet. I februari

sjösattes det nya internetbaserade ansökningsystemet, vilket tydligt har underlättat arbetet både för forskarna och för kansliet.

Ett ständigt arbete pågår inom SLF och SLUT med att öka och bibehålla finansieringen av FoU-programmen och under året har flertalet workshops arrangerats med syftet att diskutera finansiering och framtida forskningsprioriteringar. Styrelsen gav kansliet i uppdrag att utreda SLF:s framtida finansiering och ett förslag på arbetsgång presenterades i december. Bland annat resulterade utredningen i att SLF avsätter 6 miljoner kronor av återförda miljöskatter till Regionala Fältförsök och att det på sikt sker en integrering av fältförsöken i SLF:s FoU-program för mark och växt. Under 2005 återfördes totalt drygt 50 miljoner kronor i miljöskatter som fördelades på SLF:s och SLUT:s FoU program, detta var ett välkommet tillskott som möjliggjorde att vår verksamhet kunde bedrivas på en fortsatt hög nivå.

Informationsverksamheten utvecklas ständigt och under hösten 2005 lanserades nyhetsbrevet

"Forskning lönar sig", som kommer att ersätta halva antalet av nyhetsbrevet "Nytt om forskning".

I skrivande stund är det 2006 och det är alltså 10 år sedan SLF påbörjade sin verksamhet i nuvarande form med Jan Emmervall och Olle Hakelius i spetsen. Detta kommer vi bland annat fira på Borgeby Fältdagar och Elmia med ett "Forskartorg", så väl mött i Borgeby och Jönköping om vi inte syns förr!

*Eva Pettersson
Forskningschef*

SLF:s verksamhet under år 2005

Stiftelsen Lantbruksforskning är lantbruksnäringens gemensamma organ för att finansiera forskning och utveckling som kan stärka det svenska jordbrukets konkurrenskraft.

Under året har SLF två gånger utlyst för ansökningar (2 februari och 3 oktober) till samtliga fjorton forskningsprogram. Två av programmen är helt nya och flera av tidigare program har omformulerats under året.

Finansieringsbeslut 2005

Totalt inkom 584 ansökningar, varav 482 var nya projektansökningar och 102 stycken pågående projekt fördelat på samtliga forskningsprogram. Sammanlagt har 89,2 miljoner kronor beviljats under 2005, fördelat på 157 nya och 98 pågående projekt.

Utöver detta har 8,7 miljoner kronor beviljats till forskning inom trädgård och 3,2 miljoner kronor till metod- och teknikutveckling inom området växtnäring/växtskydd. De senare anslagen hanteras inom Stiftelsen Lantbrukets Utveckling.

Ungefär hälften av forskningen finansieras av lantbrukarna direkt genom avdrag på den betalning de får för sina produkter eller genom deras branschorganisationer.

Återförda miljöskatter

Genom en överenskommelse mellan regeringen och LRF återförs vissa skatter och avgifter till lantbruksnäringen. Under 2005 har SLF tillförts miljöskatter omfattande drygt 50 miljoner kronor. Fördelningen av medel till olika program har beslutats i SLF:s styrelse. Under 2006 förväntas återföringen ligga på drygt 64 miljoner kronor. Efter 2006 behövs nya förhandlingar.

Beslutsgrupperna

Alla beslut om vilka forskningsprojekt som ska få pengar fattas i beslutsgrupperna för respektive program. I beslutsgrupperna ingår lantbrukare, forskare och experter från lantbruksnäringen. Varje grupp har specifik kompetens inom det område som ska behandlas. Forskningsprojekten beviljas finansiering ett år i taget, men får en planeringsram för projektets hela löptid. Varje år lämnar forskarna in en fortsättningsansökan med delrapport.

Utöver att prioritera bland inkomna ansökningar är det också gruppernas uppgift att följa respektive projekt under hela dess löptid och granska forskarnas slutrapporter.

Varje beslutsgrupp har under året haft minst två möten.

Styrelsen

SLF:s verksamhet leds av en styrelse med representanter från lantbruksnäringen och forskningen. Styrelsen fattar övergripande och långsiktiga beslut för stiftelsens verksamhet. Styrelsen ser till att sådana forskningsprojekt som berör flera beslutsgrupper, eller i övrigt är angelägna för lantbruksnäringen, kan finansieras. Styrelsen ska också verka för att utveckla finansieringssystem för ytterligare forskningsområden.

SLF:s styrelse har under verksamhetsåret haft fem sammanträden.

Kansliet

Kansliet ansvarar för att ta fram underlag för SLF:s beslut, verkställa besluten och se till att forskningsresultaten sprids. Forskarna skickar in sina ansökningar till kansliet där de registreras och förmedlas till respektive beslutsgrupp. När beslutsgruppen fattat beslut är det kansliet som har kontakten med forskarna vad gäller kontrakt, utbetalningar och avslagsbrev. Det är också kansliet som har kontakt med finansierarna.

På SLF:s kansli arbetade under året forskningschef Eva Pettersson, forskningssekreterare Kjell Ivarsson och Nilla Nilsdotter-Linde som även vikarierade som informationsansva-

rig för Anna Blomberg, ekonomiansvarig Catarina Svedborg, assistent Karin Persson, assistent Pia Broberg samt Ann-Sofie Löfgren. Karin Persson, och Pia Broberg slutade sista december 2005. Ann-Sofie Löfgren slutade sista januari 2006. Den 1 januari började Josefin Kihlberg och Martina Westborg, som vikarierande informationsansvarig respektive systemansvarig/assistent medan Nilla Nilsson-Linde började jobba som forskningssekreterare på 20%.

Strategiskt arbete

Under året har SLF/LRF:s och Sveriges lantbruksuniversitetets (SLU) ledningar tillsammans arrangerat två träffar, med syftet att öka samverkan mellan näring och universitet. Målsättningen är att träffarna i fortsättningen skall genomföras två gånger per år för att diskutera aktuella frågeställningar. På mötet i september diskuterades den kommande utredningen kring SLU:s sektorsansvar, vilken skall slutföras under år 2006. SLF har samverkat med SLU, Institutet för jordbruks- och miljöteknik (JTI), Regionala Försök, LRF, Hushållningssällskapet (HS), Lantmännen och Energimyndigheten vid framtagande av de nya FoU-programmen för bioenergi och vall/grovfoder.

I mars beslutades SLF:s förnyade strategi av styrelsen. I strategin framlades bland annat ett förslag på nytt arbetssätt, som innebär en större flexibilitet i utlysningen av FoU-programmen och framtagande av projektansökningar. Till exempel har SLF utlyst för ansökningar av idéskisser inom bioenergi och slaktfjäderfä, särskilda satsningar inom kött samt uppdragsforskning inom vall/grovfoder.

Under året har SLF påbörjat en utredning kring SLF:s finansierings-system.

SLF har av SLU inbjudits till tre strategiseminarier där SLU:s framtida verksamhet diskuterats.

Den 15 september medverkade SLF på ett seminarium arrangerat av Kungliga Skogs- och Lantbruks Akademien (KSLA) kring uppföljningen av forskningspropositionen med föredraget "Lantbrukets möjligheter att stödja forskning och innovation".

SLF har funnits med som ledamot i KSLA:s forskningspolitiska kommitté och har deltagit i strategiska diskussioner kring forskning om de gröna näringarna. ■

Information

För att kontinuerligt förmedla resultat från forskningen gav SLF ut nyhetsbrevet "Nytt om forskning" med sex nummer 2005. Syftet är att i överskådlig och enkel form förmedla forskningsresultat från de olika projekten till lantbruksnäringen. Notiserna i nyhetsbrevet grundar sig på de slutrapporter som forskarna lämnar in. Nyhetsbrevet innehåller också information om beviljade projekt, seminarier som SLF anordnar samt nya FoU-program och skrifter.

Upplagan av Nytt om forskning har under året ökat från ca 8 200 till 8 250 ex och intresset för att vara e-postprenumerant ökar stadigt.

Ett nytt nyhetsbrev

Under våren 2005 lanserades nyhetsbrevet "Forskning lönar sig", som delvis kommer att ersätta "Nytt om forskning" under 2006. Syftet är att ge mer fylliga projektpresentationer där vi försöker uppskatta den vinst för den enskilde lantbrukaren som kan erhållas tack vare forskning finansierad av SLF. "Forskning lönar sig" kom ut med tre nummer 2005.

Temaskrifter med mera

Utöver nyhetsbrev ger SLF ut temaskriften Mer om forskning, dokumentationer över seminarier, projektkataloger och enskilda forskningsrapporter. Under året har 6 st skrifter kommit ut. Alla skrifter kan beställas från Stiftelsen Lantbruksforskning på tel 08-787 51 54, fax 08-22 68 30, hemsidan www.lantbruksforskning.se eller brevledes på postadress: Stiftelsen Lantbruksforskning, 105 33 Stockholm. Samtliga skrifter är gratis.

www.lantbruksforskning.se

Genom hemsidan kan man få aktuell information om SLF, beställa skrifter, hämta blanketter samt anmäla sig som prenumerant på nyhetsbrev. Hemsidan har också en sökbar databas där användaren kan välja vilket forskningsområde han eller hon vill ha mer information om.

Alla de notiser som publiceras i nyhetsbrevet publiceras också på

SLF:s hemsida. Notiserna är sorterade ämnesvis och användaren kan få direktkontakt med respektive forskare via e-post. I anknytning till nyare forskningsnotiser finns också något längre populärvetenskapliga rapporter i pdf-format, skrivna av forskarna själva. Nyhetsbrev publiceras också i sin helhet som pdf-fil på hemsidan. Det gör det möjligt för läsaren att bli e-postprenumerant. Antalet e-postprenumeranter är i dagsläget 388 st. Även SLF:s övriga skrifter läggs ut på hemsidan som pdf-filer. ■

Följande aktiviteter har genomförts under 2005:

- Borgeby Fältdagar den 29-30 juni
- Svensk Mjölks djurhälso- och utfodringskonferens den 25-26 augusti
- Medverkan med föredrag på JTI:s årsstämma den 23 maj
- Medverkan med föredrag på LRF:s chefskonferens den 30 augusti
- Medverkan på Svenska Äggs kontaktdagar/ forskningsforum den 28 oktober
- Medverkan på Nordiskt Fjäderfämöte i Bergen 17-18 november
- Medverkan med monter på konferens "Ekologiskt lantbruk" 22-23 november
- Pressmeddelande om FoU-programmen för tillväxt och bioenergi.

Under året har följande workshops genomförts med olika syften:

Potatis	den 8 februari – nya finansierare, nya prioriteringar
Livsmedel	den 27 mars – möte referensgrupp
Kött	den 24 maj – särskilda satsningar
Arbetsmiljö	den 18 augusti – utvärdering, nya prioriteringar
Mjölk	den 4 oktober – utvärdering, nya prioriteringar
Växtförädling	den 7 november – utvärdering, motivera staten att fortsätta finansiera verksamheten

SLF:s styrelse

Stig Lindén
LRF
Ordförande

Hans Agné
Svenska Avelspoolen

Sten Andersson
Svenska Foder AB

Robert Henriksson
GRO

Sören Kihlberg
Arla Foods

Sören Kvantenå
Swedish Meats

Nils Orrenius
Svenska Lantmännen

Bengt Persson
LRF

Lars Rask
SLU

Jan Rundqvist
Föreningen foder
och spannmål

Eva Pettersson
SLF
Sekreterare

Kansliet fr.o.m. januari 2006

Eva Pettersson
Forskningschef
08-787 54 11
eva.pettersson.2@lrf.se

Kjell Ivarsson
Forskningssekreterare
08-787 54 23
kjell.ivarsson@lrf.se

Nilla Nilsson-Linde
Forskningssekreterare
(2005: informationsansvarig vik)
08-787 51 53
nilla.nilsson-linde@lrf.se

Catarina Svedborg
Ekonomiansvarig
08-787 52 76
catarina.svedborg@lrf.se

Josefin Kihlberg
Informationsansvarig (vik)
08-787 51 54
josefin.kihlberg@lrf.se

Martina Westborg
Systemansvarig/assistent
08-787 53 69
martina.westborg@lrf.se

Medarbetare t.o.m december 2005

Pia Broberg
Assistent

Karin Persson
Assistent

Ann-Sofie Löfgren
Systemansvarig

Tjänstledig 2004-08 – 2006-08: Anna Blomberg, informationsansvarig

Mjök

“ Svenska mjökproducenter har under året finansierat 48 forskningsprojekt.

Mjölk

Forskningen inom mjölksektorn finansieras av svenska mjölkproducenter med 0,31 öre per kilo levererad mjölk. Mejeriföreningar och företag medverkar till att samla in medlen.

Hög kvalitet, friska djur och lönsamhet

Syftet är att ta fram och förmedla kunskap och tekniker som behövs för att producera en mjölkråvara av hög kvalitet från friska djur med gott välbefinnande. Forskningens inriktning skall bestämmas i samspel med konsumenternas krav och önskemål, samtidigt som långsiktig lönsamhet och konkurrensfördelar för svensk mjölkproduktion beaktas.

Sju prioriterade områden

- Mjölkråvarans kvalitet och egenskaper
- Foderkonservering och utfodring
- Djurhållning
- Djurhälsa
- Avel och genetik
- Miljöaspekter på mjölkproduktion
- Mjölkföretagets ekonomi

Många mjölkprojekt sedan 1996

Nuvarande "Forskningsprogram för en långsiktigt lönsam svensk mjölkproduktion" löper från 1 januari 2003 till 30 juni 2006. Under året har beslut fattats om ett nytt forskningsprogram som startar den 1 juli 2006 och pågår till den 31 december 2009. Detta nya program blir det fjärde som finansierats av svenska mjölkproducenter sedan starten 1996. Totalt har ca 167 projekt helt eller delvis finansierats fram tills idag, med sammanlagt ca 93 miljoner kronor.

Finansieringsbeslut 2005

Under året har sammanlagt 48 forskningsprojekt (nya och pågående) fått finansiering med totalt 18,2 miljoner kronor.

Ledamöter i beslutsgruppen

Björn Bengtsson, SVA

Erling Burstedt, SLU

Bengt Everitt, Svensk Mjök

Sören Kihlberg, Arla Foods (ordförande)

Thomas Lundgren, Gefleortens mejeriförening

Nilla Nilsson-Linde, SLF

Herbert Nyman, Norrmejerier

Gun Olsson, Arla Foods

Hans-Erik Pettersson, Svensk Mjök (sekreterare)

Finn Strudsholm, Dansk Kvæg (observatör från Danmark)

INSAMLANDE FÖRETAG

- Arla Foods ● Falköpings mejeri ● Gefleortens mejeriförening ● Gäsene mejeriförening ● Milko ek. förening ● Norrmejerier
- Skånemejerier ek. förening ● SLF (återförda bekämpningsmedelsavgifter)

Nya projekt

Svårkoagulerad mjölk
– karakterisering och effekter på ostutbytet
Projektnr: H0530272
Andrén Anders
Inst. för livsmedelsvetenskap SLU
018-67 20 38
anders.andren@lmv.slu.se

Har brunsterna blivit kortare och svagare hos dagens högavkastande kor?
Projektnr: H0530031
Berglund Britt
Inst. för husdjursgenetik SLU
018-67 19 73
britt.berglund@hgen.slu.se

Hälsa- och fruktsamhetsegenskapernas ekonomiska betydelse hos SRB och SLB (II)
Projektnr: V0530039
Berglund Britt
Inst. för husdjursgenetik SLU
018-67 19 73
britt.berglund@hgen.slu.se

Testning av två typer av fotbad och effektivitet av olika fotbadslösningar vid förebyggande av infektiösa klövsjukdomar hos mjölkkor
Projektnr: V0530149
Bergsten Christer
Inst. för husdjursens miljö och hälsa SLU
0511-670 00
christer.bergsten@hmv.slu.se

Närproducerat foder till högproducerande mjölkkor
Projektnr: V0530072
Bertilsson Jan
Inst. för husdjursens utfodring och vård SLU
018-67 16 45
jan.bertilsson@huv.slu.se

Reducerade maskinkostnader vid mjölkproduktion
Projektnr: H0530373
Carlson Göran
Institutet för jordbruks- och miljöteknik – JTI
018-30 33 26
goran.carlson@jti.slu.se

Livscykelanalys (LCA) av norrländsk mjölkproduktion
Projektnr: H0530077
Cederberg Christel
Svensk Mjök
035-506 80
christel.cederberg@svenskmiolk.se

Snabbtest för att värdera grönmassans ensilerbarhet
Projektnr: V0530047
Emanuelson Margareta
Svensk Mjök
018-67 16 49
margareta.emanuelson@svenskmiolk.se

Vitamininnehållet i mjölk från ekologiska och konventionella besättningar
Projektnr: H0530156
Emanuelson Ulf
Inst. för kliniska vetenskaper SLU
018-67 18 26
ulf.emanuelson@kv.slu.se

Urvalsstrategier för produktions- och hälsoegenskaper hos mjölkkor i avelsprogram med kärnbesättningar
Projektnr: H0530175
Eriksson Susanne
Inst. för husdjursgenetik SLU
018-67 20 07
susanne.eriksson@hgen.slu.se

Hantering för förbättrat utnyttjande av foderprover och andra prover från nötkreaturs- och foderkonserveringsförsök
Projektnr: H0530273
Eriksson Torsten
Inst. för husdjursens utfodring och vård SLU
018-67 16 43
torsten.eriksson@huv.slu.se

Ställigtider för brunstdetektion hos uppbundna kor – en pilotstudie
Projektnr: H0530205
Gustafsson Mats
Institutet för jordbruks- och miljöteknik – JTI
018-30 33 98
mats.gustafsson@jti.slu.se

Glycerol som fodertillskott till nötkreatur
Projektnr: H0530211
Holtenius Kjell
Inst. för husdjursens utfodring och vård SLU
018-67 16 29
kjell.holtenius@huv.slu.se

Framtidsfrågor för ett BVD-fritt Sverige: Duration av fosterskyddande immunitet, infektiös dos intrauterin smitta samt förmåga hos dagens diagnostik att detektera atypiska BVDV-stammar
Projektnr: V0530044
Lindberg Ann
Svensk Mjök
018-67 23 04
ann.lindberg@svenskmiolk.se

Betydelsen av vitamin E för mjölkprodukters lagringsstabilitet
Projektnr: V0530135
Lundén Anne
Inst. för husdjursgenetik SLU
018-67 19 61
anne.lunden@hgen.slu.se

Kallpressad hampakaka till mjölkkor, dess proteinkvalitet, fettsyrasammansättning och inverkan på mjölk kvaliteten
Projektnr: H0530268
Martinsson Kjell
Inst. för norrländsk jordbruksvetenskap SLU
090-786 87 40
kjell.martinsson@njv.slu.se

Kan analys av progesteron i ko-kontrollprover förbättra avelsvärderingen för fruktsamhet?
Projektnr: V0530043
Petersson Karl-Johan
Inst. för husdjursgenetik SLU
018-67 19 71
karl-johan.petersson@hgen.slu.se

Digital dermatit hos nötkreatur – identifiering av orsakande agens och utveckling av molekylärbioologisk diagnostik
Projektnr: H0530016
Pringle Märit
Inst. för biomedicin och veterinär folkhälsovetenskap SLU
018-67 23 86
marit.pringle@bvf.slu.se

Växthusgasemissioner (CH₄, N₂O) från flytgödsellager i svenska klimatregioner
Projektnr: V0530085
Rodhe Lena
Institutet för jordbruks- och miljöteknik – JTI
018-30 33 51
lena.rodhe@jti.slu.se

Vallgrödors respons på körning med kniv- eller myllningsagregat – positiv luftning eller grödskada?
Projektnr: H0530298
Rodhe Lena
Institutet för jordbruks- och miljöteknik – JTI
018-30 33 51
lena.rodhe@jti.slu.se

Jämförelse mellan fodermedlens toxikologiska egenskaper och potential för mögeltillväxt i ekologiska respektive konventionella mjölkbesättningar
Projektnr: H0530191
Solyakov Alexey
Avd. för foder SVA
018-67 40 23
alexey.solyakov@sva.se

Är antalet neutrofiler ett bättre mått än celltalet på tankmjölkens kvalitet?
Projektnr: H0530114
Sternesjö Åse
Inst. för livsmedelsvetenskap SLU
018-67 30 27
ase.sternesjo@lmv.slu.se

DNA-baserad selektion för förbättring av sjukdomsresistens, fruktbarhet, kalvöverlevnad och produktionsegenskaper hos mjölkkor
Projektnr: V0530059
Stålhammar Hans
Svensk Avel
0511-267 20
hans.stalhammar@svenskavel.com

Inverkan av grönmassans mekaniska bearbetning på ensilagekvaliteten
Projektnr: V0530028
Sundberg Martin
Institutet för jordbruks- och miljöteknik – JTI
018-30 33 24
martin.sundberg@jti.slu.se

Vilken inverkan har spenlängden på mjölkens kvalitetsegenskaper?
Projektnr: V0530119
Svennersten-Sjaunja Kerstin
Inst. för husdjursens utfodring och vård SLU
018-67 20 03
kerstin.svennersten@huv.slu.se

Är spontana celltalstoppar av betydelse för mjölk kvaliteten?
Projektnr: H0530280
Svennersten-Sjaunja Kerstin
Inst. för husdjursens utfodring och vård SLU
018-67 20 03
kerstin.svennersten@huv.slu.se

Majsensilage och mycket korn eller vete – går det?
Projektnr: V0530088
Swensson Christian
Inst. för jordbrukets biosystem och teknologi SLU
040-41 51 06
christian.swensson@jbt.slu.se

Byggnadskostnaden i mjölkalkylen – hur påverkas totalekonomi i mjölkproduktionen av investeringar i byggnader och utrustning?
Projektnr: V0530116
Sällvik Krister
Inst. för jordbrukets biosystem och teknologi SLU
040-41 50 83
krister.sallvik@jbt.slu.se

System för kalvar och ungdjur i Kostallplan. Komplettering till rådgivningssajten för planering av stallar för kor i lösdrift
Projektnr: H0530058
Sällvik Krister
Inst. för jordbrukets biosystem och teknologi SLU
040-41 50 83
krister.sallvik@jbt.slu.se

Orsaker till förhöjd kalvdödighet i stora mjölkbesättningar
Projektnr: V0530014
Törnquist Mats
Svenska Djurhälsovården
046-72 13 05
mats.tornquist@svdhv.org

Vomnedbrytning och fettsyra-bildning hos kor
Projektnr: V0530019
Uden Peter
Inst. för husdjursens utfodring och vård SLU
018-67 20 58
peter.uden@huv.slu.se

Pågående projekt

Molekyläpidemiologisk övervakning av BVDV under BVD-programmets slutfas
Projektnr: 0330007
Belák Sándor
Virologiavdelningen
SVA
018-67 41 35
sandor.belak@bmc.uu.se

Pastöriseringsöverlevande bakterier – hur elimineras de i mjölkkningsanläggningarna?
Projektnr: 0430008
Benfalk Christel
Institutet för jordbruks- och miljöteknik – JTI
018-30 33 00
christel.benfalk@jti.slu.se

Kan förekomsten av antibakteriella proteiner i vissa blodceller användas som indikator för mjölkors motståndskraft mot mastit?
Projektnr: 0430050
Cooray Ruby
Avd. för klinisk kemi
Uppsala universitet
018-611 42 08
ruby.cooray@medsci.uu.se

Validering av registerdata avseende sjukdomar hos svenska mjölkkor, del II
Projektnr: 0430046
Egenvall Agneta
Inst. för kliniska vetenskaper
SLU
018-67 13 69
agneta.egenvall@kv.slu.se

Välfärdsindikatorer – system för djurvälstånd för användning i mjölkproduktionen
Projektnr: 0430036
Hallén Sandgren Charlotte
Svensk Mjök
0480-533 43
charlotte.sandgren@svdhv.org

Effekter på mjölkqualität vid förbud mot användning av syntetiska vitaminer i ekologisk mjölkproduktion
Projektnr: 0430031
Johansson Birgitta
Inst. för husdjurens miljö och hälsa
SLU
0511-672 93
birgitta.johansson@hnh.slu.se

Värdera träcken och anpassa kons utfodring!
Projektnr: 0430006
Nadeau Elisabet
Inst. för husdjurens miljö och hälsa
SLU
0511-671 42
elisabet.nadeau@hnh.slu.se

Vitaminer i ekologiskt odlade vallbalväxter och gräs
Projektnr: 0430040
Nadeau Elisabet
Inst. för husdjurens miljö och hälsa
SLU
0511-671 42
elisabet.nadeau@hnh.slu.se

Risikofaktorer för mastit hos förstakalvare i stora lösdriftsbesättningar med tonvikt på skötsel, utfodring och ämnesomsättning runt kalvning
Projektnr: 0430019
Persson Waller Karin
Avd. för idisslar- och svinsjukdomar
SVA
018-67 46 72
karin.persson.waller@sva.se

Akutfasproteiner som markörer för förändringar i mjölkens sammansättning och egenskaper vid juverinflammation
Projektnr: 0230061
Sternesjö Åse
Inst. för livsmedelsvetenskap
SLU
018-67 20 37
ase.sternesjo@lmv.slu.se

Kvigprojektet – uppfödningens betydelse för mjölkproduktion och hållbarhet
Projektnr: 0330052
Svensson Catarina
Inst. för husdjurens miljö och hälsa
SLU
0511-672 05
catarina.svensson@hnh.slu.se

Värdering av mjuka golv i gödseldrainerande gångar för mjölkkor i liggbåsstall
Projektnr: 0430027
Ventorp Michael
Inst. för jordbrukets biosystem och teknologi
SLU
040-41 50 84
michael.ventorp@jbt.slu.se

Har mjölkprodukter gynnsamma effekter på hälsan?
Projektnr: 0430018
Vessby Bengt
Geriatriska Institutionen
Uppsala universitet
018-17 79 79
bengt.vessby@pubcare.uu.se

Uthålliga vallbalväxter för miljö- och kostnadseffektiv mjölkproduktion
Projektnr: 0330037
Wallenhammar Ann-Charlotte
Örebro läns hushållningsällskap
019-603 27 00
ac.wallenhammar@hush.se

Mjök som källa för biologiskt aktiva selenoproteiner
Projektnr: 0130039
Åkesson Björn
Biomedicinsk nutrition
Lunds universitet
046-222 45 23
bjorn.akesson@kc.lu.se

Drivkrafter och hinder för ekonomisk effektivitet i mjölkföretaget – vad betyder teknik samt lednings- och beslutssystem
Projektnr: 0345001
Öhlmer Bo
Inst. för ekonomi
SLU
018-67 17 26
bo.ohlmer@ekon.slu.se

Slutrapporterade projekt

Utvecklandet av en snabb diagnostisk PCR-metod för påvisande av bovin coronavirus och karakterisering av virus från utbrott i Sverige.
Projektnr: 0130007
Belák Sándor
Virologiavdelningen
SVA
018-67 41 35
sandor.belak@bmc.uu.se

Den hygieniska mjölkqualitätens påverkan av besöksfrekvensen i AMS
Projektnr: 9830004
Benfalk Christel
Institutet för jordbruks- och miljöteknik – JTI
018-30 33 96
christel.benfalk@jti.slu.se

Miljöindikatorer/nyckeltal för mjölkgården
Projektnr: 0248049
Cederberg Christel
Svensk Mjök
0708-71 03 74
christel.cederberg@svenskmiolk.se

Teknisk utformning av "frostfria stallar" för mjölkproduktion
Projektnr: 0030030
Gustafsson Gösta
Inst. för jordbrukets biosystem och teknologi
SLU
040-41 54 88
gosta.gustafsson@jbt.slu.se

Arvets inverkan på mjölkfettet – studier av en "major gene" för fetthalt
Projektnr: 0330005
Lundén Anne
Inst. för husdjursgenetik
SLU
018-67 19 61
anne.lunden@hgen.slu.se

Strategisk utfodring av vitamin E till mjölkkor för att främja djurhälsa och mjölkqualität
Projektnr: 0230014
Persson Waller Karin
Avd. för idisslar- och svinsjukdomar
SVA
018-67 46 72
karin.persson.waller@sva.se

Täckt ytmyllning av flytgödsel, en ny teknik för svenska vallar – utveckling, funktion, avkastning och ammoniakförluster
Projektnr: 0230072
Rodhe Lena
Institutet för jordbruks- och miljöteknik – JTI
018-30 33 51
lena.rodhe@jti.slu.se

Förbättrad kottrafik i automatiska mjölkningssystem (AMS) genom positiv motivering och inläring
Projektnr: 0130002
Spörndly Eva
Inst. för husdjurens utfodring och vård
SLU
018-67 16 32
eva.sporndly@huv.slu.se

Mjölkkors livslängd – samband med biologiska egenskaper och miljöförhållanden
Projektnr: 0030003
Strandberg Erling
Inst. för husdjursgenetik
SLU
018-67 19 52
erling.strandberg@hgen.slu.se

Grönmassans ensilerbarhet vid slangensilering
Projektnr: 0330047
Sundberg Martin
Institutet för jordbruks- och miljöteknik – JTI
018-30 33 24
martin.sundberg@jti.slu.se

Effekten av grupstorlek för hälsa och tillväxt hos kalv i storbox med kalvamma
Projektnr: 0130042
Svensson Catarina
Inst. för husdjurens miljö och hälsa
SLU
0511-672 05
catarina.svensson@hnh.slu.se

Foderproteinets näringsmässiga kvalitet till idisslare
Projektnr: 9930041
Uden Peter
Inst. för husdjurens utfodring och vård
SLU
018-67 20 58
peter.uden@huv.slu.se

Kontroll av *Neospora caninum*-infektion hos svenska mjölkkor
Projektnr: 0130024
Uggla Arvid
Avd. för parasitologi
SVA
018-67 16 93
arvid.uggla@adm.slu.se

Lyckad sanering av smittade mjölkbesättningar

För första gången har VTEC-smittade besättningar blivit helt fria från smittan. – Det är ett genombrott i forskningen, berättar Torkel Ekman på SLU. Tillsammans med sina forskarkolleger Lilian Lange och Mats Törnquist har han arbetat med ett projekt på fyra mjölkgårdar i Halland.

Aldrig tidigare har man lyckats med detta. Men nu visar det sig: med en systematisk sanering och delvis ändrad djurhållning går det att bli fri från smittan.

VTEC 0157 är en E coli-bakterie som orsakar sjukdomen EHEC hos människor. Symtomen varierar från mild diarré och buksmärtor till mycket allvarlig blodig diarré. VTEC 0157 finns på många mjölkgårdar, ungefär var tionde gård har

smittan. Men det går alltså att bli av med bakterien i en smittad besättning.

Hur går saneringen till?

Det krävs en rad insatser som tillsammans ger ett gott resultat.

– Högtryckstvätt med hetvatten och desinficering av stallar krävs för att få bort smittan, berättar Torkel Ekman, och tillägger:

– Men stallarna måste vara helt utrymda när man sanerar med

högtrycksspruta, eftersom smittan sprids med dimman.

– Småkalvar på stall ställs i enkalvsbox och större kalvar släpps på bete när det är möjligt. Hygienen måste förbättras generellt.

Vad kan man göra i förebyggande syfte?

- Undvik att ha fler än 10 kalvar i storbox med kalvamma
- Kvarbliven gödsel i boxen och fel PH-värde i kalvmjölken bidrar också till att smittan sprids eller hålls kvar.
- Blanda inte slaktdjur och rekryteringskvigor.
- Intensiv drift med tjurar på stall är en riskfaktor.

Smittspridning

Bakterien är livskraftig och kan spridas antingen via mjölk till människan, eller direkt genom kontakt med djur och gödsel. För djuren är

smittan dock ett mindre problem. Det är de unga djuren, kalvarna och kvigor, som smittas men de blir inte sjuka och blir oftast smittfria inom 5-6 månader. Endast enstaka djur är smittbärande när de är mer än ett år gamla.

Att smittan har fått så stort intresse hos allmänheten under senare år är ett antal uppmärksammade fall med barn som har blivit svårt sjuka av bakterien.

– Ett dokumenterat fall är en flicka som besökte sin kamrat på en mjölkgård i Halland. Hon blev efter besöket kraftigt sjuk i magen och fick läggas in på sjukhus. Flickan som bodde på gården klarade sig däremot utan symtom. Det visade sig att mer än hälften av djuren på

“ Vi blev ju faktiskt inte sjuka av mjölken, så vi kunde lika gärna fortsätta dricka den

gården bar på smittan. Ändå var ingen på gården sjuk.

– När familjen fick veta att djuren var smittade, slutade de att dricka mjölken, men efter fjorton dagar började de igen. “Vi blev ju faktiskt inte sjuka av mjölken, så vi kunde lika gärna fortsätta dricka den.” De som fanns i den här miljön hade uppenbarligen utvecklat ett visst skydd. Smittan försvann

sedan från gården, utan att man gjorde någon sanering.

– Man kan alltså ha haft smittan på sin gård, utan att någon på gården har blivit sjuk, eller att man har sett några symtom på kalvarna. Och den kan läka ut av sig själv.

– Att det nu är möjligt att bli helt fri från smittan, gör att intresset för att genomföra en ordentlig sanering har ökat hos mjölkbönderna. Här kan lantbruket ha en stor praktisk nytta av forskningsresultaten. ■

För mer information: “Kan man sanera mjölkbesättningar som är smittade med E.coli 0157?” Projekt 9930023

28-årig mjölkbonde investerar mest

– Den typiska bonden som satsar på sin mjölkgård är 28 år!

Det konstateras i ett forskningsprojekt som leds av Sone Ekman, Livsmedelsekonomiska institutet, SLI.

En förklaring till att de som är omkring 28 år är så investeringsvilliga kan vara att man i det skedet har bestämt sig för att satsa på mjölkproduktion och då har ett perspektiv på många år framåt.

att börja med någon annan verksamhet. Därför vill de vara kvar som mjölkbönder.

I projektet har också studerats vad det betyder om mjölkgården ligger nära eller längre bort från storstadsområden.

– Det visar sig då att det är bönderna som ligger närmare ekonomiska centra (som större städer) som slutar. Det är alltså inte – som man kanske kan tro – mjölkbönderna i glest bebyggda områden som slutar, säger Sone Ekman.

– En orsak kan vara att mjölkbönderna nära tätorterna helt enkelt har större utbud av andra möjligheter till anställning och företagande. ■

Vilka väljer att sluta som lantbrukare?

– Bland de mjölkbönder som slutar som lantbrukare ser vi många som är i 40-årsåldern. Antagligen har de i medelåldern en möjlighet att ändra inriktning på gården eller börja en ny karriär i livet. De har erfarenheter och samtidigt många yrkesår kvar i livet.

– De unga vill satsa och de äldre känner att de vill fortsätta några år till med gården och ser inte ett alternativ

För mer information:
"Framtidsutsikter för svenskt lantbruk: tillväxt och konkurrenskraft"
Projekt 0346012

Vall och grovfoder

“ En särskild satsning på vallforskning för lönsammare mjölk- och köttproduktion.

Vall och grovfoder

Vallens avkastning och kvalitet är de huvudsakliga förklaringarna till skillnader i utbyte i animalieproduktionen mellan enskilda lantbruksföretag och regioner samt mellan år. Vallarna har därför stor inverkan på mjölk- och köttproduktionens ekonomi. Med nuvarande jordbrukspolitik ökar betydelsen av en effektiv vallodling. Med hänsyn till både ekonomi, miljö och etik ifrågasätts det stora importberoendet av främst proteinfoderråvaror. Foderstater med vall som bas är ett viktigt närodlat alternativ som måste vidareutvecklas.

Fem miljoner till forskning och utveckling

Stiftelsen Lantbruksforskning beslutade under 2005 att avsätta fem miljoner till ett utvecklingsprogram inom vall- och grovfoderproduktion. Vallforskning är gränsöverskridande och en samlad vallforskning omfattar forskning där växtodling, skördemetodik, utfodring och ekonomi utgör hörnstenar.

I programmet ingår forsknings- och försöksverksamhet samt kunskapsöverföring främst inom växt-

odlingsdelen av vallkedjan. Programmet beaktar och förstärker i lämpliga delar andra utvecklings- och forskningsinsatser som sker t.ex. inom de regionala fältförsöksorganisationerna, de regionala forskningsfonderna, näringens vallutvecklingscentra samt SLF:s ordinarie forskningsprogram. Vidare genereras referensmaterial till det kommande fodervärderingssystemet NorFor.

Pågår till 2010

Programmet genomförs under perioden 2006–2010, med varierande löptid för de olika projekten. Stor vikt läggs vid att forskarna kontinuerligt kommunicerar resultaten från sina projekt.

Finansieringsbeslut 2005

Under året har sex projekt beviljats finansiering med totalt 5,0 miljoner kronor. ■

FINANSIÄR

- SLF (revalveringsmedel)

Ledamöter i beslutsgruppen

Lars Ericson, SLU

Bengt Everitt, Svensk Mjök

Carl-Anders Helander,
Hushållningssällskapet Skaraborg

Jan Jansson, Hushållningssällskapet
Sjuhärad

Ulrik Lovang, Hushållningssällskapet
Halland

Nilla Nilsson-Linde, SLF
(sekreterare)

Eva Pettersson, SLF (ordförande)

Nya projekt

Kväveutnyttjande i vall
Projekt nr: H0541187
Gustavsson Anne-Maj
Inst. för norrländsk jordbruksvetenskap
SLU
090-786 94 17
anne-maj.gustavsson@njv.slu.se

Samband mellan skördetid och övervintring i engelskt rajgräs
Projekt nr: H0541183
Halling Magnus
Inst. för växtproduktions-ekologi
SLU
018-67 14 29
magnus.halling@vpe.slu.se

Förbättrad sortprovning i engelskt rajgräs
Projekt nr: H0541184
Halling Magnus
Inst. för växtproduktions-ekologi
SLU
018-67 14 29
magnus.halling@vpe.slu.se

Utformning av vallfröblandningar
Projekt nr: H0541303
Halling Magnus
Inst. för växtproduktions-ekologi
SLU
018-67 14 29
magnus.halling@vpe.slu.se

Vallfröblandningar för breddat skördefenster
Projekt nr: H0541248
Jansson Jan
Hushållningssällskapet Sjuhärad
0325-402 72
jan.jansson@hush.se

Skördesystem i vall
Projekt nr: H0541203
Martinsson Kjell
Inst. för norrländsk jordbruksvetenskap
SLU
090-786 87 40
kjell.martinsson@njv.slu.se

Mark och växt

“ Svenska spannmåls-
och oljeväxtodlare
har under året finansierat 50
forskningsprojekt.

Mark och växt

FoU-programmet för hållbar odling av spannmål och oljeväxter i Sverige finansieras av svenska odlare, genom ett avdrag på 0,3 procent av avräkningsvärdet för levererad spannmål och oljeväxter. Det förväntas bli ca 8 miljoner kronor per år. Under 2005 har dessutom 10 miljoner kronor tillförts av återförda bekämpningsmedelsskatter.

Tillämpning inom åtta år

Forskningsprogrammet syftar till att ta fram kunskap och teknik som behövs för att producera spannmål och oljeväxter som uppfyller konsumenternas krav och önskemål och som långsiktigt skapar en hållbar odling av spannmål och oljeväxter i Sverige. Framförallt stöds sådan forskning där resultaten bedöms kunna tillämpas i praktiken inom ca åtta år.

Tre prioriterade områden

I programmet prioriteras följande tre områden:

- Växtodlingssystem
- Precisionsjordbruk
- Kvalitetsstyrning

Många forskningsprojekt sedan 1996

Nuvarande forskningsprogram löper från september 2004 till augusti 2007. Det är det tredje forskningsprogrammet som finansierats av svenska spannmåls- och oljeväxtodlare sedan det nya finansieringssystemet startade 1996. Sedan dess har 223 st forskningsprojekt finansierats med totalt ca 133 miljoner kronor.

Finansieringsbeslut 2005

Under året har sammanlagt 50 forskningsprojekt (nya och pågående) finansierats med totalt 16,9 miljoner kronor.

Ledamöter i beslutsgruppen

Gunnar Andersson, Svenska Foder AB

Maria Dirke, Ekologiska Lantbrukarna

Bengt-Olov Gunnarson, Sveriges frö- och oljeväxtodlare

Kjell Ivarsson, SLF (sekreterare)

Anders Jonsson, AnalyCen AB

Olle Lundborg, Spannmålsodlareföreningen

Pär-Johan Löf, Lantmännen

Nils Orrenius, Lantmännen (ordförande)

Tomas Rydberg, SLU

Gunnar Svensson, SLU

Martin Svensson, Lantmännen

Fredrik Winquist, Linköpings universitet

INSAMLANDE FÖRETAG

- AB Strängnäs Valskvarn
- Kristianstadsortens Lagerhusförening
- Stocksbro Kvarn AB
- Bjäre Lantmän
- Lilla Harrie Valskvarn AB
- Svalöf Weibull AB
- Dalviks Kvarn
- Norrbottens Lantmän
- Svenska Foder AB
- Järrestads Härads Lantmannaförening
- Rosén Skaraborg AB
- Lantmännen
- Kalmar Lantmän
- Skånefrö AB
- Varaslätts Lagerhusförening
- Knislingeortens Lagerhusförening
- SL, Lokalföreningen Hörby
- SLF (återförda miljöskatter)

Nya projekt

Alternativa bekämpningsåtgärder mot potatisbladmögel
 Projektnr: V0533034
Alström Sadhna
 Inst. för skoglig mykologi och patologi
 SLU
 018-67 15 40
 sadhna.alstrom@mykopat.slu.se

Markstruktur för optimal oljeväxtodling
 Projektnr: H0533270
Arvidsson Johan
 Inst. för markvetenskap
 SLU
 018-67 11 72
 johan.arvidsson@mv.slu.se

Vidareutveckling av nyckeltal för biologisk mångfald och energi på gårdar med ekologisk respektive integrerad produktion
 Projektnr: V0533112
Björklund Johanna
 Centrum för uthålligt lantbruk – CUL
 SLU
 018-67 14 22
 johanna.bjorklund@cul.slu.se

Trindsädesodling i utveckling – en förstärkning av växtföljden
 Projektnr: H0533286
Börjesdotter Desirée
 Inst. för växtproduktionsekologi
 SLU
 018-67 14 25
 desiree.borjesdotter@vpe.slu.se

Bildanalys som ett redskap för platspecifik ogräsbekämpning
 Projektnr: V0533126
Börjesson Thomas
 Affärsutveckling Spannmål Lantmännen
 0510-885 59
 thomas.borjesson@lantmannen.se

Inventering av axfusarioser och fusariumtoxiner i höstvet
 Projektnr: V0533150
Börjesson Thomas
 Affärsutveckling Spannmål Lantmännen
 0510-885 59
 thomas.borjesson@lantmannen.se

Säkrare maskinkalkyler ger en konkurrenskraftig växtodling
 Projektnr: V0533151
Carlson Göran
 Institutet för jordbruks- och miljöteknik – JTI
 018-30 33 26
 goran.carlson@jti.slu.se

Ramularia – bladfläck i korn – en bagatell eller ett växande hot?
 Projektnr: H0533217
Djurle Annika
 Inst. för skoglig mykologi och patologi
 SLU
 018-67 16 02
 annika.djurle@mykopat.slu.se

Strategi för att minimera kadmium i jordbruksmark och gröda
 Projektnr: V0533114
Eriksson Jan
 Inst. för markvetenskap
 SLU
 018-67 12 71
 jan.eriksson@mv.slu.se

Renare mark med Salix för odling av vete med låg kadmiumhalt
 Projektnr: H0533091
Greger Maria
 Botaniska institutionen
 Stockholms universitet
 08-16 12 10
 gregerm@botan.su.se

Mekanismer bakom låg kadmiumackumulering i vetekärna
 Projektnr: H0533392
Greger Maria
 Botaniska institutionen
 Stockholms universitet
 08-16 12 10
 gregerm@botan.su.se

Feromonbaserad prognos av vete myggor för minskad användning av insekticider
 Projektnr: H0533202
Hillbur Ylva
 Inst. för växtvetenskap
 SLU
 040-41 53 05
 ylva.hillbur@vv.slu.se

Bildanalys – en ny teknik för kvantifiering av utsädesvitalitet
 Projektnr: V0533128
Jonsson Anders
 AnalyCen AB
 Lidköping
 0510-887 00
 anders.jonsson@analycen.se

Metodutveckling för detektering av svärbekämpade jordbundna växtsjukdomar för optimering av platspecifik produktion av vete, ärter och oljeväxter
 Projektnr: H0533149
Jonsson Anders
 AnalyCen AB
 Lidköping
 0510-887 00
 anders.jonsson@analycen.se

Tryckfördelning i matjorden för olika däck som funktion av däcksegenskaper och belastning
 Projektnr: V0533079
Keller Thomas
 Inst. för markvetenskap
 SLU
 018-67 12 10
 thomas.keller@mv.slu.se

En markpackningsmodell som verktyg för lantbrukare och rådgivare
 Projektnr: H0533135
Keller Thomas
 Inst. för markvetenskap
 SLU
 018-67 12 10
 thomas.keller@mv.slu.se

Är dold brist på mangan och koppar en grundorsak till uteblivna skördeökningar i höstvet? – en förstudie
 Projektnr: H0533106
Kirchmann Holger
 Inst. för markvetenskap
 SLU
 018-67 22 92
 holger.kirchmann@mv.slu.se

Inverkan av jordbearbetning på markens biologiska aktivitet, kväveminalisering och mullbalans
 Projektnr: H0533155
Kätterer Thomas
 Inst. för markvetenskap
 SLU
 018-67 24 25
 thomas.katterer@mv.slu.se

Läglighetskostnader för växtskyddsinsatser – ett väsentligt underlag för rätt utnyttjande av lantbruksspruta
 Projektnr: H0533245
Larsolle Anders
 Inst. för biometri och teknik
 SLU
 018-67 34 46
 anders.larsolle@bt.slu.se

Minskat spill och ökad kapacitet vid skördetröskning av höstoljeväxter
 Projektnr: H0533258
Lundin Gunnar
 Institutet för jordbruks- och miljöteknik – JTI
 018-30 33 00
 gunnar.lundin@jti.slu.se

Pågående projekt

Studier av förekomst, utbredning och skadeverkan av *Heterodera filipjevi* i Sverige
 Projektnr: H0533242
Merker Arnulf
 Inst. för växtvetenskap
 SLU
 040-41 55 27
 arnulf.merker@vv.slu.se

Crambe – för produktion av oljor som industriråvara
 Projektnr: H0533437
Nilsson Christer
 Inst. för växtvetenskap
 SLU
 040-41 52 54
 christer.nilsson@vv.slu.se

Fjärranalys
 Projektnr: V0533144
Rydberg Anna
 Institutet för jordbruks- och miljöteknik – JTI
 018-30 33 55
 anna.rydberg@jti.slu.se

Kväveeffektiva bearbetnings-system
 Projektnr: V0533075
Rydberg Tomas
 Inst. för markvetenskap
 SLU
 018-67 12 00
 tomas.rydberg@mv.slu.se

Kombination av GPS och individuellt avstångningsbara spridare för att garantera skyddsavstånd vid kemisk bekämpning
 Projektnr: V0533104
Svensson Sven Axel
 Inst. för landskaps- och trädgårdsteknik
 SLU
 040-41 51 45
 sven-axel.svensson@lt.slu.se

Utveckling av foderhavre med hög smältbarhet
 Projektnr: H0533230
Sveälv Tore
 Food & Health Concept Centre i Väst AB
 031-335 75 07
 tore.svealv@fhcc.se

Odlingsåtgärder och växtnäring förluster vid trädesbruk
 Projektnr: H0533025
Ulen Barbro
 Inst. för markvetenskap
 SLU
 018-67 12 51
 barbro.ulen@mv.slu.se

Bakgrundsläckage av fosfor och kväve från mark som tagits ur produktion
 Projektnr: H0533026
Ulen Barbro
 Inst. för markvetenskap
 SLU
 018-67 12 51
 barbro.ulen@mv.slu.se

Miljödamm – ett kretslopp av vatten och växtnäring
 Projektnr: H0533177
Wesström Ingrid
 Inst. för markvetenskap
 SLU
 018-67 11 83
 ingrid.wesstrom@mv.slu.se

Bekämpningsstrategier mot kransmögel i raps baserade på tillförsel av antagonistiska mikroorganismer
 Projektnr: 0433024
Alström Sadhna
 Inst för skoglig mykologi och patologi
 SLU
 018-67 15 40
 sadhna.alstrom@mykopat.slu.se

Dragkraftsbehov och maskinkostnad för olika bearbetnings-system
 Projektnr: 0333001
Arvidsson Johan
 Inst. för markvetenskap
 SLU
 018-67 11 72
 johan.arvidsson@mv.slu.se

Försök med reducerad bearbetning i Skåne och Halland
 Projektnr: 0433010
Arvidsson Johan
 Inst. för markvetenskap
 SLU
 018-67 11 72
 johan.arvidsson@mv.slu.se

Markstrukturindex – ett sätt att bestämma strukturabilitet i din jord
 Projektnr: 0233068
Berglund Kerstin
 Inst. för markvetenskap
 SLU
 018-67 11 85
 kerstin.berglund@mv.slu.se

Ökad säkerhet vid odling av våroljeväxter
 Projektnr: 0033027
Börjesdotter Desirée
 Inst. för växtproduktionsökologi
 SLU
 018-67 14 25
 desiree.borgesdotter@vpe.slu.se

Transferkalibrering av sensorer
 Projektnr: 0433041
Gilbertsson Mikael
 Institutet för jordbruks- och miljöteknik – JTI
 018-30 33 34
 mikael.gilbertsson@jti.slu.se

Effekten på kadmiuminnehåll i vårmete av olika surgörande baljväxter som förfrukt
 Projektnr: 0333029
Gissén Charlott
 Inst. för växtvetenskap
 SLU
 040-41 52 79
 charlott.gissen@vv.slu.se

Funktionsgenomisk forskning på korn
 Projektnr: 0233049
Jansson Christer
 Inst. för växtbiologi
 SLU
 018-67 32 40
 christer.jansson@vbiol.slu.se

En GIS-databas med simuleringsmoduler som ett verktyg för bättre användning och förvaltning av mark- och vattenresurser
 Projektnr: 0433039
Joel Abraham
 Inst. för markvetenskap
 SLU
 018-67 29 23
 abraham.joel@mv.slu.se

Jämförelse av olika metoder för urval av vetesorter med bra och stabil kvalitet
 Projektnr: 0233082
Johansson Eva
 Inst. för växtvetenskap
 SLU
 040-41 55 62
 eva.johansson@vv.slu.se

Hösthavre – en framtidsgröda i Sverige II
 Projektnr: 0333013
Jonsson Anders
 AnalyCen AB
 Lidköping
 0510-887 00
 anders.jonsson@analycen.se

Höstraps och ärter i växtföljden – metoder att tillvarata det bättre förfruktsvärdet och minimera den större kväveutlakningsrisken
 Projektnr: 0333030
Lindén Börje
 Inst. för markvetenskap
 SLU
 0511-671 12
 borje.linden@mv.slu.se

Inverkan av jordbearbetning och skörderestbehandling på spridning av skadegörare i höstmete
 Projektnr: 0433014
Lundin Gunnar
 Institutet för jordbruks- och miljöteknik – JTI
 018-30 33 56
 gunnar.lundin@jti.slu.se

Platsspecifik snabbbestämning av skördebegränsande markfysikaliska egenskaper
 Projektnr: 0333035
Stenberg Bo
 Inst. för markvetenskap
 SLU
 0511-672 76
 bo.stenberg@mv.slu.se

Ny markkarteringsstrategi anpassad för modellering och precisionsodling
 Projektnr: 0433034
Stenberg Bo
 Inst. för markvetenskap
 SLU
 0511-672 76
 bo.stenberg@mv.slu.se

Utveckling av integrerad, ekologisk och konventionell växtodling
 Projektnr: 0433016
Stenberg Maria
 Hushållningssällskapet Skaraborg
 0511-248 19
 maria.stenberg@hs-r.hush.se

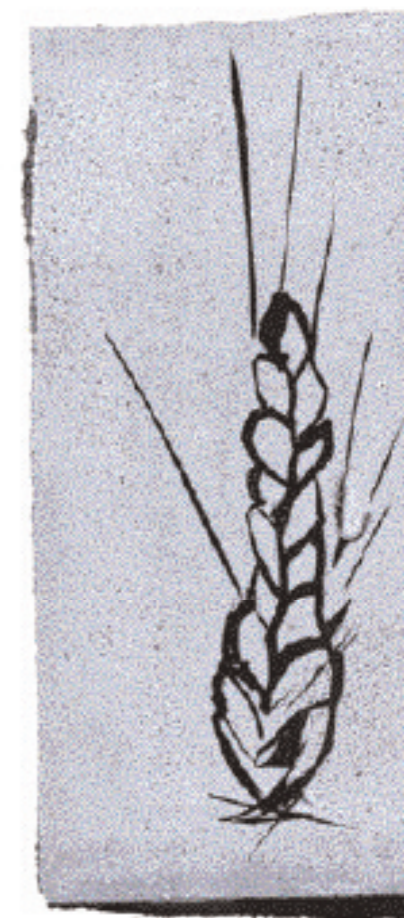
Utveckling av stamspecifika genetiska markörer för ekologiska studier av mikroorganismer med miljöbiotekniska användningsområden
 Projektnr: 0433035
Sundh Ingvar
 Inst. för mikrobiologi
 SLU
 018-67 32 08
 ingvar.sundh@mikrob.slu.se

Analys och styrning av kvantitet och kvalitet vid bearbetning av industrihampa i mobilt fiberbearbetningsverk
 Projektnr: 0433031
Svennerstedt Bengt
 Inst. för jordbrukets biosystem och teknologi
 SLU
 040-41 54 78
 bengt.svennerstedt@jbt.slu.se

Jordbearbetningssystem för ut-hållig spannmålsodling
 Projektnr: 0433032
Wallenhammar Ann-Charlotte
 Örebro läns hushållningssällskap
 019-603 27 18
 ac.wallenhammar@hush.se

Långsiktiga effekter av dränering på grödans etablering, skörd och markbördighet
 Projektnr: 0333002
Wesström Ingrid
 Inst. för markvetenskap
 SLU
 018-67 11 83
 ingrid.wesstrom@mv.slu.se

Metod för snabbdiagnostisering av pH och tungmetaller som kadmium i jord
 Projektnr: 0333040
Winquist Fredrik
 Inst. för fysik, kemi och biologi
 Linköpings universitet
 013-28 13 48
 frw@ifm.liu.se

Slutrapporterade projekt

Utredning av orsaker till missfärgning av havre och förslag på åtgärder för att undvika problemen
 Projektnr: 0333004
Börjesson Thomas
 Lantmännen
 0510-885 59
 thomas.borjesson@lantmannen.se

Tillväxtreglering med bakterieinokulering
 Projektnr: 9833050
Gerhardson Berndt
 Maselaboratorierna
 Uppsala
 018-67 16 00
 berndt.gerhardson@maselab.se

Biologisk ogräsbekämpning med mikroorganismer
 Projektnr: 9933004
Gerhardson Berndt
 Maselaboratorierna
 Uppsala
 018-67 16 00
 berndt.gerhardson@maselab.se

Analys och optimering av system för maskinsamverkan
 Projektnr: 0233009
Hansson Per-Anders
 Inst. för biometri och teknik
 SLU
 018-67 18 77
 per-anders.hansson@lt.slu.se

Identifiering av gula vetemygans, *Contarinia tritici*, sexualferomon för säker prognos och kvantifiering av populationen i fält
 Projektnr: 0133014
Hillbur Ylva
 Inst. för växtvetenskap
 SLU
 040-41 53 05
 ylva.hillbur@vv.slu.se

När behöver vi beta stråsädesutsädet?
 Projektnr: 0133005
Johnsson Lennart
 Fältforskningsenheten
 SLU
 018-67 23 59
 lennart.johnsson@entom.slu.se

Kväveefterverkan av hösträps i jämförelse med ärter och stråsäd
 Projektnr: 0033010
Lindén Börje
 Inst. för markvetenskap
 SLU
 0511-671 12
 borje.linden@mv.slu.se

Mullhalt, daggmaskar och skadedörare i tre långliggande växtnäring försök
 Projektnr: 0333010
Mattsson Lennart
 Inst. för markvetenskap
 SLU
 018-67 12 56
 lennart.mattsson@mv.slu.se

Utveckling av ett biologisk-kemiskt-fysikaliskt system för prediktion av skörd och gödningens behov i precisionsjordbruk
 Projektnr: 9833017
Stenberg Bo
 Inst. för markvetenskap
 SLU
 0511-672 76
 bo.stenberg@mv.slu.se

Utveckling av hållbara och produktiva odlingsystem – karaktärisering av lerjord
 Projektnr: 0233033
Stenberg Maria
 Hushållningsallskapet
 Skaraborg
 0511-248 19
 maria.stenberg@hs-r.hush.se

SECPA/2ECPLF 2005
 Projektnr: 0433007
Thylen Lars
 Institutet för jordbruks- och miljöteknik – JTI
 018-30 33 75
 lars.thylen@jti.slu.se

Fosforerosionens förändring efter förbättrad markstruktur
 Projektnr: 0233015
Ulen Barbro
 Inst. för markvetenskap
 SLU
 018-67 12 51
 barbro.ulen@mv.slu.se

Sänker rågbröd seriumkolesterolvärdena?
 Projektnr: 0233076
Aman Per
 Inst. för livsmedelsvetenskap
 SLU
 018-67 20 45
 per.aman@lmv.slu.se

Växtnäring och växtskydd

“Återförda handelsgödsel-skatter har finansierat 31 projekt inom växtnäring och växtskydd under året.

Växtnäring och växtskydd

Efter samråd med Jordbruksverket och LRF återfördes under året 7 miljoner kronor till forskning, metod- och teknikutveckling inom området växtnäring och växtskydd. Under 2006 kommer ytterligare 7 miljoner kronor att återföras.

Krav på snabb tillämpning

Syftet är att ta fram ny kunskap för förbättrad växtnäringshushållning (inkl. förluster av kväve och fosfor), förebyggande växtskydd samt minskade risker vid användningen av kemiska och biologiska växtskyddsmedel. FoU-projekten skall nå praktisk tillämpning inom 5–8 år, medan metod- och teknikutvecklingsprojekten förväntas nå användning redan inom något år.

För forskning och utveckling prioriteras:

- Samspelet mellan växtodling och djurhållning
- Brukningsformens inverkan på växtskydd och näringsförluster
- Integrerad produktion
- Miljöpåverkan vid användning av växtskyddsmedel
- Precisionsodling

För metod- och teknikutveckling prioriteras:

- Teknikutveckling inom växtodling
- Underlag för gårds- och fält-rådgivning inom växtodling
- Teknikutveckling inom byggnation
- Utfodring
- Rådgivningsmallar och checklistor
- Referensvärden/nyckeltal
- Ekonomiska beräkningar
- Kommunikativa metoder

Programmet löper under 2005–2006. SLF har tidigare administrerat ett liknande program under 2002–2004, även det finansierat med återförda handelsgödselskatter.

Finansieringsbeslut 2005

Under året har sammanlagt 31 projekt (nya och pågående) finansierats med totalt 10,4 miljoner kronor.

FINANSIÄRER

- SLF ● SLUT
(återförda handelsgödselskatter)

Ledamöter i beslutsgruppen

Bengt Everitt, Svensk Mjök

Kjell Gustavsson, Lantmännen

Markus Hoffman, LRF

Kjell Ivarsson, SLF (sekreterare)

Evert Jonsson, SJV

Kjell Larsson, Lantmännen

Ingemar Nilsson, SPOR/GRO

Bengt Persson, LRF (ordförande)

Nya projekt – FoU

Rhizoctonia solani – kartläggning av marksmittans varaktighet i Sverige
 Projektnr: V0548089
 Bång Ulla
 Inst. för norrländsk jordbruksvetenskap
 SLU
 090-786 87 60
 ulla.bang@njv.slu.se

Sanerande grödor mot marksmitta av Rhizoctonia i potatis
 Projektnr: H0548290
 Bång Ulla
 Inst. för norrländsk jordbruksvetenskap
 SLU
 090-786 87 60
 ulla.bang@njv.slu.se

Minskad bekämpningsmedelsutlakning från biobäddar
 Projektnr: H0548153
 Castillo del Pilar Maria
 Inst. för mikrobiologi
 SLU
 018-67 32 93
 maria.castillo@mikrob.slu.se

Utveckling av strategier för ekonomiskt optimal användning av nya fungicider i stråsäd
 Projektnr: V0548096
 Gruvaeus Ingemar
 Hushållningssällskapet Skaraborg
 0511-248 31
 ingemar.gruvaeus@hs-r.hush.se

Ekonomisk optimering av herbicidanvändning i vårstråsäd, samt selektivitetstest under fältförhållanden
 Projektnr: V0548097
 Gruvaeus Ingemar
 Hushållningssällskapet Skaraborg
 0511-248 31
 ingemar.gruvaeus@hs-r.hush.se

Samband mellan inomfältvariation och lönsamhet vid precisionsodling
 Projektnr: V0548106
 Hansson Per-Anders
 Inst. för biometri och teknik
 SLU
 018-67 18 77
 per-anders.hansson@bt.slu.se

Varför finner man fortfarande växtskyddsmedlet 2,4-D i bäckar och åar?
 Projektnr: V0548141
 Kreuger Jenny
 Inst. för markvetenskap
 SLU
 018-67 24 62
 jenny.kreuger@mv.slu.se

Långtidseffekter på skörd och kvävebehov vid reducerad N-gödsling
 Projektnr: V0548052
 Mattsson Lennart
 Inst. för markvetenskap
 SLU
 018-67 12 56
 lennart.mattsson@mv.slu.se

Revision av tröskelvärden för rapsbagge i våroljevaxter
 Projektnr: V0548093
 Nilsson Christer
 Inst. för växtvetenskap
 SLU
 040-41 52 54
 christer.nilsson@vv.slu.se

Växthusgasemissioner (CH₄, N₂O) från flytgödsellager i svenska klimatregioner
 Projektnr: H0548020
 Rodhe Lena
 Institutet för jordbruks- och miljöteknik – JTI
 018-30 33 51
 lena.rodhe@jti.slu.se

Vetedvårsgjuka i höstvetete – odlingsåtgärder och behovsanpassad bekämpning
 Projektnr: V0548006
 Sigvald Roland
 Inst. för entomologi
 SLU
 018-67 23 66
 roland.sigvald@evp.slu.se

Användning och beroende av bekämpningsmedel i vatten-skyddsområden
 Projektnr: H0548110
 Sonesson Ulf
 Institutet för livsmedel och bioteknik – SIK
 031-335 56 17
 usn@sik.se

Orsaker till skillnader mellan rekommenderade kvävegivor och de verkliga eller beräknat optimala i praktisk spannmålsodling – kan vi öka kväveeffektiviteten?
 Projektnr: V0548138
 Stenberg Maria
 Hushållningssällskapet Skaraborg
 0511-248 19
 maria.stenberg@hs-r.hush.se

Reduktion av pesticidrester i mark med tillsats av mikroorganismer
 Projektnr: V0548065
 Stenström John
 Inst. för mikrobiologi
 SLU
 018-67 32 93
 john.stenstrom@mikrob.slu.se

Minimerad jordbearbetning – en möjlig åtgärd för minskad miljöpåverkan vid användning av kemiska bekämpningsmedel i växtodlingen på lerjordar
 Projektnr: H0548443
 Törner Lars
 Odling i Balans
 042-32 10 05
 info@odlingibalans.com

Pågående projekt – FoU	Slutrapporterat projekt – FoU	Nya projekt – metod och teknikutveckling	Pågående projekt – metod- och teknikutveckling	Slutrapporterade projekt – metod och teknikutveckling
<p>Riskvärdering för bladfläcksvampar i höstvete Projektnr: 0348005 <i>Andersson Björn</i> Inst. för skoglig mykologi och patologi SLU 018-67 26 53 bjorn.andersson@mykopat.slu.se</p>	<p>Anpassad gödning med kväve till tidlös primörpotatis Projektnr: 0342001 <i>Wiik Lars</i> Inst. för växtvetenskap SLU 040-41 52 75 lars.wiik@vv.slu.se</p>	<p>Växtnäringsåtervinning från avloppsvatten Projektnr: 0248023 <i>Kirchmann Holger</i> Inst. för markvetenskap SLU 018-67 22 92 holger.kirchmann@mv.slu.se</p>	<p>Utveckling av ett prognosverktyg som underlag för rådgivning på gårdsnivå för att minska bekämpningsmedelsförluster till yt- och grundvatten Projektnr: H0555148 <i>Jarvis Nicholas</i> Inst. för markvetenskap SLU 018-67 24 65 nicholas.jarvis@mv.slu.se</p>	<p>Gödslingsrekommendationer och optimala N-givor för lönsamhet och kväveeffektivitet i praktisk spannmålsodling – uppföljning av Sigillgårdar och fältförsök Projektnr: 0355019 <i>Stenberg Maria</i> Hushållningssällskapet Skaraborg 0511-248 19 maria.stenberg@hs-r.hush.se</p>
<p>Rödsvingel som ersättning för herbicider i höstveteodling Projektnr: 0348012 <i>Bergkvist Göran</i> Inst. för växtproduktionsekologi SLU 018-67 29 10 goran.bergkvist@vpe.slu.se</p>		<p>Ammoniakemission från djupströbbädd för nötkreatur – stallförluster Projektnr: H0555182 <i>Jeppsson Knut-Håkan</i> Inst. för jordbrukets biosystem och teknologi SLU 040-41 54 84 knut-hakan.jeppsson@jbt.slu.se</p>	<p>Brytning av höstbevuxen mark – olika strategiers inverkan på utlakning av kväve, fosfor och glyfosat Projektnr: 0455016 <i>Aronsson Helena</i> Inst. för markvetenskap SLU 018-67 24 66 helena.aronsson@mv.slu.se</p>	<p>Gödslingsrekommendationer och optimala N-givor för lönsamhet och kväveeffektivitet i praktisk spannmålsodling – uppföljning av Sigillgårdar och fältförsök Projektnr: 0355013 <i>Törner Lars</i> Odling i balans 042-32 10 05 info@odlingibalans.com</p>
<p>Kvävemineraliseringsförlopp och inverkan på skörd efter gödning med fjäderfågödsel Projektnr: 0448009 <i>Delin Sofia</i> Inst. för markvetenskap SLU 0511-672 35 sofia.delin@mv.slu.se</p>			<p>Kommunikativa strategier och nya rådgivningsmetoder för förbättrad växtnäringshushållning och säkert växtskydd Projektnr: 0248034 <i>Ljung Magnus</i> SLU Omvärld SLU 018-67 17 47 magnus.ljung@sol.slu.se</p>	<p>Utveckling av P-AL jordtest för prediktion av fosforläckage Projektnr: 0355001 <i>Ulen Barbro</i> Inst. för markvetenskap SLU 018-67 12 51 barbro.ulen@mv.slu.se</p>
<p>Studier av risker för jord- och fosforförluster i långliggande jordbearbetningsförsök Projektnr: 0448004 <i>Etana Ararso</i> Inst. för markvetenskap SLU 018-67 12 59 ararso.etana@mv.slu.se</p>			<p>Utveckling av generella och operativa produktionsfunktioner i korn Projektnr: 0355020 <i>Mattsson Lennart</i> Inst. för markvetenskap SLU 018-67 12 56 lennart.mattsson@mv.slu.se</p>	<p>Utveckling av P-AL jordtest för prediktion av fosforläckage Projektnr: 0355023 <i>Wiik Lars</i> Inst. för växtvetenskap SLU 040-41 52 75 lars.wiik@vv.slu.se</p>
<p>Professur vid Vätmarkscentrum, Högskolan i Halmstad/FoU Projektnr: 0248020 <i>Weisner Stefan</i> Vätmarkscentrum Högskolan i Halmstad 035-16 73 48 stefan.weisner@set.hh.se</p>			<p>MULCHSAAT – ett odlings-system med väsentligt lägre kostnader, bättre markbiologi och miljövinster? Projektnr: 0355015 <i>Nilsson Christer</i> Inst. för växtvetenskap SLU 040-41 52 54 christer.nilsson@vv.slu.se</p>	<p>Utveckling av P-AL jordtest för prediktion av fosforläckage Projektnr: 0355001 <i>Ulen Barbro</i> Inst. för markvetenskap SLU 018-67 12 51 barbro.ulen@mv.slu.se</p>

Greppa Näringen – det tjänar alla på!

Greppa Näringen är ett exempel på ett projekt där man använder forskningsresultat i samverkan med såväl näring som myndigheter.

Det har spelat stor roll att vi har fått medel från SLF, dels för att allmänt stödja vår rådgivning, dels för speciella projekt om stallgödsel, berättar Stina Olofsson, projektledare för Greppa Näringen.

Många lantbrukare har under de senaste åren kommit i kontakt med projektet, som syftar till att minska förlusterna av fosfor och kväve från jordbruket. Till nytta och glädje för både miljön och bondens ekonomi.

I Greppa Näringen samverkar jordbruksverket med LRF, länsstyrelserna, rådgivarna och forskningen. Ett exempel är att Stina Olofsson, som är anställd och verksam på Jordbruksverket, sitter nära forskarna på Alnarp i Skåne.

– Vi har behövt ta fram fakta och bakgrundsmaterial för att ge våra rådgivare det stöd de behöver. Det har vi kunnat göra tack vare en god samverkan med forskningen. I

samband med detta har vi haft stor nytta av flera av de tillämpade forskningsprojekt som SLF har finansierat.

– Det här är ett tillämpat projekt och vi är från Jordbruksverkets sida angelägna om att driva projektet så att de råd som ges är ekonomiskt försvarbara för lantbrukarna.

Hon betonar att åtgärderna inte bara ska vara bra för miljön, utan

att de också ska förankras i en ekonomi hos bonden.

– Nu samlar vi in erfarenheterna från gårdarna och ser vilka åtgärder som har gett effekter. Det kan handla om olika metoder för att hantera stallgödsel till exempel.

– Utvärderingen kommer sedan att bli underlag för fortsatt arbete och forskning om näringskedjan, från utfodringen till effektivare användning av gödsel i jordbruket. ■

Greppa Näringen är ett kunskaps- och rådgivningsprojekt som genomförs i samverkan med lantbruksnäringen (LRF och ett stort antal företag inklusive rådgivningsföretagen) och myndigheter (Jordbruksverket och länsstyrelserna). Projektet startades 2001 i tre län och har utökats till ett stort antal län sedan dess.

Växtförädling

“ “ 12 miljoner
fördelades på
10 växtförädlingsprojekt.

Växtförädling

Under våren slöts ett nytt avtal mellan Formas (Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande) och SLF om att fortsätta med att gemensamt finansiera viss växtförädlingsverksamhet under 2005. Syftet med forskningsprogrammet är att stödja icke kommersiell växtförädling, samt växtförädling och tillämpningar av växtbioteknik som kan höja konkurrenskraften i svensk vegetabilieproduktion, eller möta specifika miljömål för denna.

Inom programmet prioriterades följande områden:

- **Förädling av vallväxter och korn** – för bl.a. Norrland och Svealands skogsbygder
- **Köksväxtförädling** – blomkål, vitkål, sallat och morot
- **Potatisförädling**
- **Kvalitetsförädling i stråsäd** – framtagning av sortmaterial i stråsäd med specifika kvalitetsegenskaper
- **Tillämpningar av växtbioteknik** – i framför allt stråsäd och vallväxter

Formas och SLF avsatte gemensamt 12 miljoner kronor under 2005 till forskningsprogrammet, varav SLF

bidrar med halva summan, som utgörs av återförda bekämpningsmedelsavgifter. Programmet var ettårigt, men efter förhandlingar med Jordbruksdepartementet har SLF och Formas beslutats om ett nytt treårigt program som påbörjas under våren 2006.

Finansieringsbeslut 2005

Under året har sammanlagt tio projekt finansierats med totalt 12,0 miljoner kronor.

FINANSIÄRER

- SLF (återförda bekämpningsmedelsavgifter)
- Formas

Ledamöter i beslutsgruppen 2005

Sven B Andersen, Danmark (Formas representant)

Bengt Bentzer, Syngenta (SLF's representant) (ordförande)

Åsmund Bjørnstad, Norge (Formas representant)

Bengt Nilsson, Benotin AB (SLF's representant)

Eva Pettersson, SLF (SLF's sekreterare)

Gunnar Svensson, SLU (SLF's representant)

Jan Svensson, Formas (Formas sekreterare)

Merja Veteläinen, Finland (Formas representant)

Nya projekt	Slutrapporterade projekt	Projekt som fick medel från Formas
<p>Växtförädling för norra Sverige Projektnr: S0536006 <i>Bång Hans</i> Norrlandsavdelningen Svalöf Weibull AB 090-71 13 55 hans.bang@swseed.com</p> <p>Metodutveckling för produktion av fördubblade haploider i stråsäd II Projektnr: S0536004 <i>Forsberg Johanna</i> SW laboratoriet Svalöf Weibull AB 0418-66 72 17 johanna.forsberg@swseed.com</p> <p>Förädling av köksväxter Projektnr: S0536002 <i>Henriksson Per</i> Avd. för trädgårdsväxtförädling Svalöf Weibull AB 0414-44 39 65 per.henriksson@swseed.com</p>	<p>Potatisförädling Projektnr: 0036004 <i>Erjefält Lennart</i> Svalöf Weibull AB 0418-66 71 70 lennart.erjefalt@swseed.com</p> <p>Metodutveckling för produktion av fördubblade haploider i stråsäd Projektnr: 0036002 <i>Forsberg Johanna</i> SW Laboratoriet Svalöf Weibull AB 0418-66 72 17 johanna.forsberg@swseed.com</p> <p>Utvärdering av genmarkörer Projektnr: 0036003 <i>Tu vesson Stine</i> SW Laboratoriet Svalöf Weibull AB 0418-66 72 21 stine.tu vesson@swseed.com</p>	<p>Växtförädling för minskad allergisk i livsmedel – samband mellan patogenesrelaterade (PR) proteiner och växters allergicitet Projektnr: 2005-2107 <i>Ekstrand Bo</i> Institutet för livsmedel och bioteknik – SIK 031-335 56 50 be@sik.se</p> <p>Förädling av lågtemperaturtolerans i endosperm hos cerealier Projektnr: 2005-2103 <i>Jansson Christer</i> Inst. för växtbiologi och skogs-genetik SLU 018-67 33 13 christer.jansson@vbsg.slu.se</p> <p>Sortskillnader i mängdsammansättning av olika proteintyper och proteinpolymerer hos svenskt korn Projektnr: 2005-2110 <i>Johansson Eva</i> Inst. för växtvetenskap SLU 040-41 55 62 eva.johansson@vv.slu.se</p> <p>Förädling av värmkorn med förändrad stärkelsesammansättning respektive sänkt fytatinnehåll Projektnr: 2005-2108 <i>Löhde Jörgen</i> Svalöf Weibull AB 0418-66 73 63 jorgen.lohde@swseed.com</p> <p>Potatisförädling Projektnr: 2005-2109 <i>Olsson Kerstin</i> Svalöf Weibull AB 0418-667252 kerstin.olsson@swseed.com</p>
		<p>Markötutveckling Projektnr: 2005-2106 <i>Tu vesson Stine</i> Svalöf Weibull AB 0418-667 221 stine.tu vesson@swseed.com</p> <p>Genmarkörer i timotej Projektnr: 2005-2104 <i>Weibull Peder</i> Svalöf Weibull AB 0418-66 72 96 peder.weibull@swseed.com</p>

Kött

“ Svenska kött-
producenter
har under året finansierat
78 forskningsprojekt om
gris, nöt och lamm.

Kött

Målet med forskningen om köttproduktion är att främja:

- Tillväxt, lönsamhet och konkurrensfördelar för svenska köttproducenter
- Konsumenternas krav och önskemål
- Hög livsmedelssäkerhet
- En miljövänlig, etisk och uthållig produktion

Forskningen utförs i tre program: griskött, nötkött och lammkött.

Alla programmen delas in i områdena:

- Djurmaterial
- Hälsa
- Inhysning, skötsel, utfodring
- Produktkvalitet

I maj 2005 inbjöd SLF till en workshop, där man bl.a. diskuterade FoU-programmets inriktning. På mötet beslutades att man särskilt skulle prioritera följande områden:

- **Gris:** Arbeteffektiva stallsystem (utlysning hösten 2005), god djurhälsa (utlysning våren 2006).
- **Nöt:** Kostnadseffektivt inhysningssystem för ungnöt (utlysning hösten 2005), slutgödning för rätt produkt (utlysning våren 2006).

● **Lamm:** Inhämta och bevaka forskningsresultat (utlysning hösten 2005), studera flaskhalsar så att tillväxt kan skapas (utlysning våren 2006).

Utöver detta prioriteras för samtliga djurslag även forskning om ekologiska analyser och samverkan, konsumentbeteende och marknadsföring.

Lantbrukarna finansierar

Forskningen finansieras genom slaktavdrag: en krona per slaktad gris och lamm, samt fem kronor per slaktat nötkreatur. Medlen från gris-slakten går till grisforskning, medlen från nötslakten går till nötforskning och medlen från lamm-slakten går till lammforskning.

Lantbrukarna har tillfört totalt 5,5 miljoner kronor under året. Dessutom tillfördes programmet 3,2 miljoner kronor av återförda bekämpningsmedelsskatter under 2005 och motsvarande summa kommer även att förstärka forskningen inom kött under 2006.

Finansieringsbeslut 2005

Under året har totalt 27 nya och pågående köttforskningsprojekt –

17 om gris, fem om nöt och fem om lamm – beviljats finansiering med totalt 9,5 miljoner kronor. ■

Ledamöter i beslutsgruppen

Britta Andersson, Torp, Vånga

Johan Andersson, Quality Genetics

Kjell Andersson, SLU

Olav Eik-Nes, Norsvinscentret

Leif Göransson, Sveriges Svincenter

Anna Jamieson, Svenska Avelspoolen

Marianne Jensen-Waern, SLU

Barbro Mattsson, Swedish Meats

Karl-Ingvar Petersson, KLS Livsmedel

Eva Pettersson, SLF (sekreterare)

Marcus Skure, Västerås (ordförande)

Mats Törnquist, Svenska Djurhälsövarlden

INSAMLANDE FÖRETAG

- KLS Livsmedel ek. förening
- Swedish Meats ek. förening
- Svenska Avelspoolen AB
- SLF (återförda bekämpningsmedelsavgifter)

Nya grisköttsprojekt

Minskade energikostnader inom grisproduktionen; pilotstudier och studieresa
 Projektnr: V0550053
 Botermans Jos
 Inst. för jordbrukets biosystem och teknologi
 SLU
 040-41 52 23
 jos.botermans@jbt.slu.se

Hur uppkommer kronisk juverinflammation hos sugga?
 Projektnr: V0550025
 Hultén Fredrik
 Inst. för kliniska vetenskaper
 SLU
 018-67 25 07
 fredrik.hulten@kv.slu.se

Akuta blödningar och dödsfall hos gris vid sjukdomen proliferativ enteropati – en överreaktion hos immunsystemet?
 Projektnr: V0550035
 Jacobson Magdalena
 Inst. för kliniska vetenskaper
 SLU
 018-67 14 75
 magdalena.jacobson@kv.slu.se

Betydelsen av biodiversitet inom det bakteriella släktet *Brachyspira* för patogenicitet och epidemiologi hos gris och fåglar
 Projektnr: V0550134
 Johansson Karl-Erik
 Inst. för biomedicin och veterinär folkhälsovetenskap
 SLU
 018-67 31 90
 karl-erik.johansson@sva.se

Maskering av ornelukt i köttprodukter
 Projektnr: H0550159
 Lundström Kerstin
 Inst. för livsmedelsvetenskap
 SLU
 018-67 19 81
 kerstin.lundstrom@lmv.slu.se

Besättningsstudier i system med elektronisk utfodring (ESF) till dräktiga suggor
 Projektnr: V0550038
 Olsson Anne-Charlotte
 Inst. för jordbrukets biosystem och teknologi
 SLU
 040-41 50 90
 anne-charlotte.olsson@jbt.slu.se

Bestämning av vikt och form på slaktgris med ett optiskt vågsystem
 Projektnr: H0550223
 Rydberg Anna
 Institutet för jordbruks- och miljöteknik – JTI
 018-30 33 55
 anna.rydberg@jti.slu.se

Näringsrekommendationer och fodermedelstabeller för grisar
 Projektnr: V0550004
 Simonsson Allan
 Inst. för husdjurens utfodring och vård
 SLU
 018-67 45 40
 allan.simonsson@huv.slu.se

Luftvägsinfektioner hos gris med särskild inriktning på *Actinobacillus pleuropneumoniae*
 Projektnr: V0550125
 Wallgren Per
 Avd. för svinmedicin och fjäderfäsjukdomar
 SVA
 018-67 42 28
 per.wallgren@sva.se

Pågående grisköttsprojekt

Brösthinneinflammation hos slaktsvin. En inventering av riskfaktorer och aktuella smittämnen
 Projektnr: 0352002
 Beskow Per
 Svenska Djurhälsövarlden
 0935-310 00
 per.beskow@svdhv.org

Postweaning Multisystemic Wasting Syndrome (PMWS) – ett hot mot svensk grisuppfödning?
 Projektnr: 0450011
 Fossum Caroline
 Inst. för immunologi
 SLU/BMC
 018-471 40 56
 caroline.fossum@vmm.slu.se

Effekt av enskilda gener på ornelukt och reproduktionsparametrar
 Projektnr: 0450030
 Lundström Kerstin
 Inst. för livsmedelsvetenskap
 SLU
 018-67 19 81
 kerstin.lundstrom@lmv.slu.se

Är extragrisen en effekt av fodrets fettsyraprofil eller av unik egenskap hos fodermedlet havre?
 Projektnr: 0352004
 Neil Maria
 Inst. för husdjurens utfodring och vård
 SLU
 018-67 45 38
 maria.neil@huv.slu.se

Reduktion av innehållet av fosfor i svingödsel
 Projektnr: 0033042
 Simonsson Allan
 Inst. för husdjurens utfodring och vård
 SLU
 018-67 45 40
 allan.simonsson@huv.slu.se

Möjligheter för reduktion av späddrisdödligheten genom tidig identifikation av suggor med riskbetonat beteende
 Projektnr: 0450040
 Svendsen Jörgen
 Inst. för jordbrukets biosystem och teknologi
 SLU
 040-41 50 90
 jorgen.svendsen@jbt.slu.se

Vekstkurver i avlsarbetet
 Projektnr: 0450006
 Tajet Melboe Gunhild
 Norsvin
 +47-73 82 68 20
 gunhild.melboe@norsvin.no

Ledinfektioner hos smågrisar – etiologi och profylax
 Projektnr: 0352016
 Wallgren Per
 Avd. för svinmedicin och fjäderfäsjukdomar
 SVA
 018-67 42 28
 per.wallgren@sva.se

Nya nötköttsprojekt

Uppfödningssystem för kött-
rasstuter. Delstudie 1: utfodring,
tillväxt, slaktresultat och före-
tagsekonomi
Projektnr: H0550304
Hessle Anna
Inst. för husdjurens miljö och
hälsa
SLU
0511-671 43
anna.hessle@hnh.slu.se

Inhysningssystem med enkla
ligghallar för ungnöt
Projektnr: H0550219
Jeppsson Knut-Håkan
Inst. för jordbrukets biosystem
och teknologi
SLU
040-41 54 84
knut-hakan.jeppsson@jbt.slu.se

Ekonomiskt optimala modeller
för dikobaserad nötköttsproduk-
tion
Projektnr: V0550009
Kumm Karl-Ivar
Inst. för ekonomi
SLU
018-67 18 14
karl-ivar.kumm@ekon.slu.se

Mörhet, smakutveckling och
färgstabilitet i nötkött efter
olika lagringstider och förpack-
ningsmetoder
Projektnr: V0550113
Lundström Kerstin
Inst. för livsmedelsvetenskap
SLU
018-67 19 81
kerstin.lundstrom@lmv.slu.se

 Pågående
nötköttsprojekt

Konstruktion av totalindex för
köttraser samt utnyttjande av
korsningsinformation för avels-
värdering av kötttrasadjur
Projektnr: 0450002
Näsholm Anna
Inst. för husdjursgenetik
SLU
018-67 19 72
anna.nasholm@hgen.slu.se

Nya lammköttsprojekt

Lammens näringsbehov –
litteraturstudie och inledande
framtagning av normer
Projektnr: H0550152
Bernes Gun
Inst. för norrländsk jordbruks-
vetenskap
SLU
090-786 87 44
gun.bernes@njv.slu.se

Förekomst av resistens mot av-
maskningsmedel (anthelmin-
tika) hos rundmaskar (nematoder)
hos får
Projektnr: H0550089
Höglund Johan
Inst. för biomedicin och veteri-
när folkhälsovetenskap
SLU
018-67 41 56
johan.hoglund@bvf.slu.se

Effektivitet för modeller inom
lammproduktion
Projektnr: V0550083
Johnsson Sölve
Inst. för husdjurens miljö och
hälsa
SLU
0511-671 35
solve.johnsson@hnh.slu.se

Ekonomiskt optimala modeller
för lammköttsproduktion
Projektnr: V0550010
Kumm Karl-Ivar
Inst. för ekonomi
SLU
018-67 18 14
karl-ivar.kumm@ekon.slu.se

 Pågående
lammköttsprojekt

Karakterisering av *Haemonchus*
hos svenska får
Projektnr: 0354001
Höglund Johan
Inst. för biomedicin och veteri-
när folkhälsovetenskap
SVA
018-67 41 56
johan.hoglund@bvf.slu.se

Förekomst av resistens mot av-
maskningsmedel (anthelmin-
tika) hos rundmaskar (nematoder)
hos får
Projektnr: H0550089
Höglund Johan
Inst. för biomedicin och veteri-
när folkhälsovetenskap
SLU
018-67 41 56
johan.hoglund@bvf.slu.se

 Slutrapporterat
lammköttsprojekt

Avelsvärdering av får i olika
produktionsformer med utnytt-
jande av slaktdata och tackors
vuxenvikt
Projektnr: 0254002
Näsholm Anna
Inst. för husdjursgenetik
SLU
018-671972
anna.nasholm@hgen.slu.se

 Nya projekt
oavsett djurslag

Vilda smågnagare som vektorer
för sjukdomsframkallande bak-
terier till husdjur
Projektnr: H0550237
Fellström Claes
Inst. för kliniska vetenskaper
SLU
018-67 14 73
claes.fellstrom@kv.slu.se

Fysiologiska och epidemiolo-
giska studier av salmonella i
svensk foderproduktion
Projektnr: H0550351
Hägglom Per
Avd. för foder
SVA
018-67 42 26
per.hagglom@sva.se

En automatiserad immunkemisk
metod för analys av jonoforanti-
biotika i foder och animaliepro-
dukter
Projektnr: H0550123
Nordkvist Erik
Avd. för foder
SVA
018-67 44 23
erik.nordkvist@sva.se

Valfodrets kvalitet påverkar växande lamm

Hur vallen påverkar lammens tillväxt har studerats i ett treårigt projekt i Umeå. Gun Bernes vid institutet för norrländsk jordbruksvetenskap, SLU, har lett projektet tillsammans med sina kolleger Märten Hetta och Kjell Martinsson.

Bakgrunden är att konsumenterna efterfrågar alltmer färskt lammkött året om. Därför har ett stort antal producenter ställt om sin produktion till att föda upp lammen på stall under vintern.

– Det saknas kunskaper kring lammens näringsbehov och konsumtionsförmåga när de föds upp på stall under svenska förhållanden, betonar Gun Bernes.

– I det här försöket har vi stu-

derat hur mycket lammen kan äta av olika ensilagebaserade foderstater.

Vilka resultat har ni fått fram?

– Tidpunkten för när vallen skördas påverkar tydligt lammens konsumtion och tillväxt. En senare vallskörd resulterar i att lammens tillväxt blir klart lägre, vilket även påverkar ekonomin.

Forskarna jämförde ensilage skördat vid tre olika tidpunkter;

från den 16 till den 26 juni under samma år.

– Studien visade att ensilaget snabbt tappade energinnehåll och råprotein. Vid senare skörd ökade fibrerna i ensilaget.

– Med ökad mängd fibrer tar nedbrytningen i våmmen längre tid för lammen.

Den enskilda lantbrukaren kan använda forskningen för att effektivt planera sin egen "timing" mellan vallskörd och lammproduktion.

– Tidig skörd ger mer energi och protein och därmed snabbare tillväxt. Samtidigt kan det kanske vara bra för besättningen att lantbrukaren har ensilage med olika skördetid för att bättre planera lammens tillväxt. Även för tackorna skiljer sig ju behovet över året, vilket ytterligare motiverar att

man har foderpartier med olika näringsinnehåll.

Inte bara skördetiden påverkar fodret, även artsammansättningen har betydelse för lammens konsumtion. Ensilage från tre fält med olika klöverhalt studerades. Lammen växte bäst på den högsta klöverhalten, vilket gjorde att det ekonomiska resultatet var något bättre än när lammen åt rent gräsenilage.

– Inslagen av klöver höjde proteinhalten, förklarar Gun Bernes. Mer klöver i ensilaget gjorde också att fiberhalten minskade. Ensilaget med mest klöver hade därför den högsta smältbarheten i våmmen. Lammens ensilagekonsumtion ökade med klöverhalten.

Att lammen växer sämre under den mörka årstiden var kanske inte så förvånande:

“ Tidig skörd ger mer energi och protein och därmed snabbare tillväxt

– Det har varit en tydlig svacka i tillväxten under den mörka delen av vintern i de flesta av våra vinterlammförsök, dock inte alltid, betonar Gun Bernes. Det kan finnas variationer.

Även test med olika vallgrödor genomfördes.

– Tanken var att vi skulle jämföra timotejvallar med inblandning av röd- eller vitklöver. Dessutom ville vi ha ett ensilage med extra låg fiberhalt och hade därför en

vall med rajsvingel och cikoria tillsammans med timotejen.

– Vitklövern hade dock svårt att övervintra och även cikorian kom i mindre mängder än vi önskat. Därför blev skillnaderna mellan de tre ensilagesorterna relativt små.

Projektet använde sig även av en gasproduktionsmetod för att studera de olika ensilagen. Genom att på laboratorium mäta mängden gas som bildas när fodret smälts, kan man få fram nedbrytningskurvor och bestämma smältbarheten för olika foder. Därmed får man en uppskattning av hur mycket av fodret djuret kan tillgodogöra sig under olika förhållanden. ■

För mer information: "Konsumtionsförmåga hos växande lamm beroende på valfoderkvalitet" Projekt 0254001.

Slaktfjäderfä

“ ” Ett nytt forskningsprogram om slaktfjäderfä startade under hösten.

Slaktfjäderfä

1 oktober 2005 startade ett nytt forskningsprogram för djurvänlig och lönsam produktion av slaktfjäderfä, såsom kyckling och kalkon. Syftet med programmet är att på kort och lång sikt förbättra lönsamheten för enskilda svenska producenter av slaktfjäderfä.

Hygien, smittskydd, foder och hälsa

Genom diskussioner med forskare och näring har nedanstående tre områden identifierats som särskilt angelägna:

- **Livsmedelshygien** – t.ex. om campylobacter och antibiotikaresistens hos bakterier i slaktfjäderfäfloccer
- **Smittskydd** – t.ex. för att få fram alternativ till jonofora koccidiostatika (medel med antibiotisk effekt) mot tarmsjukdomar som koccidiosis

och klostrios, samt ökad kunskap om botulism

- **Foder och hälsa** – t.ex. om benhälsa och fodersammansättning vid inblandning av egen spannmål

Pågår i tre år

Forskningsprogrammet löper under tre år från 1 oktober 2005 till 30 september 2008 och omfattar totalt 3,6 miljoner kronor. Programmet avlöser ett tidigare program som avslutades 2004.

Finansieringsbeslut 2005

Programmet utlystes för idéskisser i oktober. Flera forskare fick möjlighet att inkomma med fullständiga ansökningar till den 1 februari 2006. Ett pågående projekt beviljades 165 000 kronor.

Ledamöter i beslutsgruppen

Roland Blom,
Scandinavian Poultry AB

Björn Engström, SVA

Klas Elwinger, SLU

K-G Jahn, Svensk Fågel (ordförande)

Johan Lindblad, Svensk Fågel

Birte Nielsen,
Dansk Landbrugsrådgivning
(observatör från Danmark)

Hans-Christer Palmers, Åkerö Säteri

Eva Pettersson, SLF (sekreterare)

Anne Utter,
Lantmännen Foderutveckling AB

FINANSIÄRER

- Svensk Fågel Service AB
- Uppfödargruppen inom Svensk Fågel Service AB (våren 2005)
- Stiftelsen Sveriges Kycklinguppfödare (hösten 2005)
- SLF (återförda bekämpningsmedelsavgifter)

Pågående projekt

Utveckling av vaccin mot koccidiosis hos slaktkyckling – identifiering av skyddande immunfunktioner
 Projektnr: 0343005
 Uggle Arvid
 Avd. för parasitologi
 SVA
 018-67 16 93
 arvid.uggle@sva.se

Slutrapporterade projekt

Vankomycinresistenta enterokocker (VRE) i slaktkycklingsbesättningar
 Projektnr: 0343004
 Bengtsson Björn
 Avd. för antibiotika
 SVA
 018-67 44 37
 bjorn.bengtsson@sva.se

Vankomycinresistenta enterokocker (VRE) hos slaktkyckling i konsumtionsledet
 Projektnr: 0443001
 Greko Christina
 Avd. för antibiotika
 SVA
 018-67 44 37
 christina.greko@sva.se

Ägg

“ Under året
slutrapporterades
6 stycken äggprojekt.

Ägg

Under 2005 beviljades inte några medel till forskning inom äggproduktion. Däremot genomfördes ett forskningsforum i oktober i samband med SFS Svenska Äggs kontaktdagar då flertalet av forskningsprojekten från FoU-programmet om äggproduktion redovisades. Dessutom har tidningen Fjäderfä redovisat forskningsresultat som levererats av forskarna. ■

FINANSIÄRER

● SFS-Svenska Ägg Service AB ● Jordbruksverket ● SLF

Ledamöter i beslutsgruppen

Lotta Berg, Djurskyddsmyndigheten

Anna Carlström, SFS Svenska Ägg (ordförande)

Peter Falk, Swedegg AB

Oddvar Fossum, SVA

Göte Frid, Jordbruksverket

Per-Anders Gadd, Bröms Hönsgård

Lars Hermansson, Svenska Foder AB

Henrik Larsén, Springsta Säteri

Jan Erik Lindberg, SLU

Christer Nilsson, SJV

Lars Norrman, Gimranäs AB

Eva Pettersson, SLF (sekreterare)

Poul Sørensen, Dept Animal Breeding and Genetics, Tejle, Danmark (observatör från Danmark)

Agne Thuresson, Thuressons Hönseri

Ingemar Ulinder, Svenska Lantägg

Annsophie Wahlström, Lantmännen

Slutrapporterade projekt

Integrerad bekämpning av blod-sugande kvalster hos fjäderfä

Projekt nr: 0137005
Chirico Jan
Avd. för parasitologi
SVA
018-67 41 59
jan.chirico@sva.se

Avlivningsmetoder för uttjänta värphöns

Projekt nr: 0137003
Gunnarsson Stefan
Inst. för husdjurens miljö och hälsa
SLU
0511-672 16
stefan.gunnarsson@hnh.sl.se

Tarmspiroketer – viktig orsak till smutsägg och sänkt äggproduktion

Projekt nr: 0137012
Gunnarsson Anders
Avd. för bakteriologi
SVA
018-67 40 00
anders.gunnarsson@sva.se

Ljusförhållande och värphöns reaktioner på ljus i stallar med frigående höns

Projekt nr: 0237001
Gustafsson Gösta
Inst. för jordbrukets biosystem och teknologi
SLU
040-41 54 88
gosta.gustafsson@jbt.sl.se

Fjäderfägödsel – innehåll av växtnäring och spårelement samt utveckling av provtagningsmetodik

Projekt nr: 0237003
Salomon Eva
JTI
018-30 33 61
eva.salomon@jti.sl.se

Unghönsuppfödning i Sverige – effekt av beläggingsgrad och inhysningsformer

Projekt nr: 0337003
Tauson Ragnar
Inst. för husdjurens utfodring och vård
SLU
018-67 45 18
ragnar.tauson@huv.sl.se

Sockerbeter

“ Under året
startade ett
nytt forskningsprogram
för att främja svensk
sockerproduktion.

Sockerbetor

Målet med programmet för en hållbar sockerproduktion är att på kort och lång sikt förbättra lönsamheten för enskilda svenska sockerproducenter genom att stödja forskning och utveckling inom primärproduktionens område. Programmets viktigaste enskilda mål är att öka den ekonomiska effektiviteten per kg producerat socker.

I programmet prioriteras fem forskningsområden:

- Tillväxt under hela odlingssäsongen
- Hållbar ogräsbekämpning
- Optimalt utnyttjande av tillväxten och skördetidpunkt under hösten
- Nya användningsområden för sockerbetor
- Ekonomiska analyser

Pågår till 2008

FoU-programmet för hållbar sockerproduktion omfattar tre år, från 1 oktober 2005 till 30 september 2008. Under perioden kommer SLF att avsätta 8 miljoner kronor och

Stiftelsen Svensk Sockerbetsforskning minst 300 000 kronor till programmet. Arbetet samordnas med de insatser som görs från Sockernäringsens Betodlings Utveckling, SBU.

Finansieringsbeslut 2005

Under året har 5 projekt fått finansiering med totalt 3,3 miljoner kronor. ■

Ledamöter i beslutsgruppen

Otto von Arnold, Betodlarna (ordförande)

Johan Arvidsson, SLU

Kjell Ivarsson, SLF (sekreterare)

Anders Lindkvist, Betodlarna

Christer Nilsson, SLU

Anders Rasmuson, Staffanstorp

Nytt projekt

Nytt effektivt system för produktion av biodrivmedel från sockerbetor
 Projektnr: H0544274
 Passoth Volkmar
 Inst. för mikrobiologi
 SLU
 018-67 33 80
 volkmar.passoth@mikrob.slu.se

Odlingssystemets inverkan på svamp- och nematodangrepp i sockerbetor
 Projektnr: H0544100
 Persson Lars
 SBU AB
 0435-71 13 68
 brandsbergagard@brevet.nu

Pågående projekt

Återpackning till sockerbetor
 Projektnr: 0444003
 Arvidsson Johan
 Inst. för markvetenskap
 SLU
 018-67 11 72
 johan.arvidsson@mv.slu.se

Gröngödsling mot jordburna svampsjukdomar i sockerbetor
 Projektnr: 0344005
 Olsson Åsa
 SBU AB
 0709-53 72 62
 asa.olsson@danisco.com

Åtgärder mot förlust på grund av svampangrepp i sockerbetor under odling och lagring
 Projektnr: 0344002
 Persson Lars
 SBU AB
 0435-71 13 68
 brandsbergagard@brevet.nu

Går det att höja produktionen och sänka kostnaderna?

Försök på sju gårdar i Skåne

Att öka skörden och samtidigt minska kostnaderna – det är en dröm för varje lantbrukare. Därför är det extra intressant att följa forskningen om odlingen av sockerbetor på sju gårdar i Skåne. Projektet heter Team 20/20 och startade första halvåret 2003.

Anita Gunnarsson på Sockernäringsens BetodlingsUtveckling, SBU, är projektledare. Hon förklarar vad Team 20/20 står för:

– Målet är 20 procent högre skörd och 20 procent lägre kostnader fram till år 2006. Det är ett utmanande mål och allt beror naturligtvis på varje gårds utgångsläge.

– Självklart kan man både öka skörden och minska kostnaderna på många gårdar som i dag har lägre produktivitet. Men det var inte intressant för oss, eftersom det i de fallen redan finns beprövade metoder att öka lönsamheten, konstaterar Anita Gunnarsson och preciserar:

– I stället ville vi utmana genom att välja ut sju gårdar med lång er-

farenhet och hög produktion av sockerbetor. Syftet är ju att se om man kan göra något för att ytterligare förbättra där det redan är mycket hög produktivitet.

Sju gårdar med olika jordar i Skåne ingår i projektet. Arbetet bygger, så långt som möjligt på principerna för PLA (Participatory Learning and Action, dvs delaktighet i lärande och handling). Anita Gunnarsson och gårdarnas rådgivare har tillsammans med lantbrukarna och inbjudna experter fört en diskussion om åtgärder för att förbättra skörden till lägre kostnader.

– Vårt arbete ska ses som en lärandeprocess för ett nytt arbetssätt inom odlingsutveckling för sockerbetor.

– Vi har provat oss fram med

många olika lösningar, berättar Anita Gunnarsson. Framför allt har vi experimenterat med plöjningsfritt.

Vad gav det för resultat?

– Ännu kan vi inte dra säkra slutsatser. En gård som hade plöjningsfri odling i tre år har inte fått nedgång i skörden, medan andra har noterat en sämre skörd. I medeltal har vi lyckats bibehålla skörden vid plöjningsfri odling av sockerbetor.

– Vi tittar på olika nivåer av jordbearbetning. Vad betyder det till exempel om jorden arbetas i ytskiktet eller i djupare nivåer, utan att jorden behöver vändas?

– I några fall har vi hittat ett system som ger skördeökning, men det är ännu för tidigt att dra säkra slutsatser.

En viktig faktor för lönsamheten är den enskilda gårdens förutsättningar. I studien beräknas maskiner och arbete som en rörlig kostnad. Men i det enskilda fallet kanske inte kostnaden är rörlig på marginalen. Maskinerna finns där på gården i alla fall för andra verksamheter. Då blir marginalkostnaden för

att plöja åkern för sockerbetor betydligt lägre.

– Om maskin- och arbetskostnaden ses som helt rörlig minskar kostnaden i plöjningsfria system – dock inte alls så mycket som man skulle kunna tro. Kostnaden för kemisk ogräsbekämpning ökar ibland. I ett övergångsskede har odlaren

dessutom inte en helt optimal maskinpark anpassad för plöjningsfri odling. Det kompenseras med extra överfarter som ju kostar pengar.

– Den individuella situationen på gårdsföretaget spelar stor roll. Det gäller frågor som: Måste maskiner hyras in per timme, eller finns de redan i lantbruket? Innebär plöjningen att en person blir bunden av en arbetsuppgift, som leder till att annat nödvändigt arbete kommer efter, eller måste utföras av inhyrd arbetskraft?

– Lantbrukaren kanske har en anställd, som inte skulle ha sysselsättning med andra uppgifter på gården och då är det ekonomiskt lönsamt att använda timmarna till plöjning.

Slututvärderingen görs efter årets säsong (2006) och resultaten kommer att ligga till grund för framtida rådgivning inom sockerbetsnäringen. ■

För mer information: "Mot maximal regional tillväxtpotential – ett OnResearch-projekt i sockerbetor" Projekt 0344004

Potatis

“ Under hösten
startade ett
nytt forskningsprogram.

Potatis

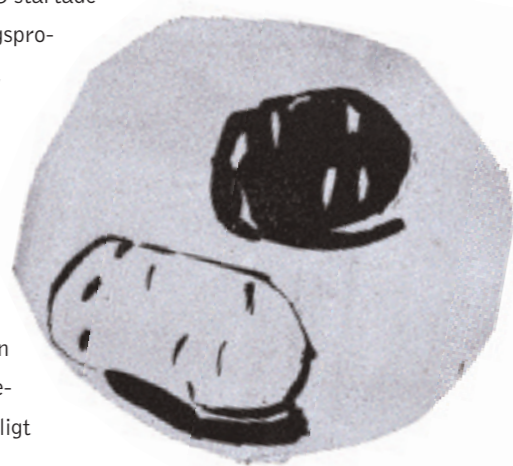
Under hösten 2005 startade ett nytt forskningsprogram för potatis, finansierat i samarbete med företag och organisationer i branschen.

Syftet med det nya forskningsprogrammet är att på kort och lång sikt förbättra lönsamheten för potatisbranschen i Sverige, samt uppnå ett uthålligt jordbruk.

Fyra områden har identifierats som särskilt angelägna:

- Friska odlingar
- Växtnäringsstyrning och bevattning
- Konsumentkvalitet
- Helhetssyn i potatisodlingen

Programmet löper från 1 oktober 2005 till 30 september 2007 och administreras av SLF. Det nya

forskningsprogrammet startade efter det att SLF:s tidigare forskningsprogram för potatis avslutades i juni 2005. SLF har finansierat FoU-arbete inom potatisområdet sedan 1990.

Finansieringsbeslut 2005

Under året har sammanlagt tre forskningsprojekt (nya och pågående) fått finansiering med totalt 2,6 miljoner kronor ■

Ledamöter i beslutsgruppen

Hans Bång, Svenskt potatisutsäde

Bength Eriksson, Svedala

Björn Hacklou, Ica

Jüri Känno, Svenskt potatisutsäde

Harry Linnér, SLU

Anders Magnusson, Swegro

Anders Nilsson, Vännäs

Ingemar Nilsson, SPOR/GRO

Bengt Persson, LRF (ordförande)

Eva Pettersson, SLF (sekreterare)

Lars Wiik, SLU

Nytt projekt

Effekter på potatisskördens kvalitet och kvantitet av varierande balans mellan koncentrationen av kalcium/magnesium i marken
 Projektnr: H0542099
 Mattsson Lennart
 Inst. för markvetenskap
 SLU
 018-67 12 56
 lennart.mattsson@mv.slu.se

Konsumentkvalitet i matpotatis
 Projektnr: H0542087
 Olsson Kerstin
 SW Laboratoriet
 Svalöf Weibull AB
 0418-66 72 52
 kerstin.olsson@swseed.com

Säker diagnos och utbredning av rostringsviroser hos potatis i Sverige
 Projektnr: H0542257
 Persson Paula
 Inst. för växtproduktionsekologi
 SLU
 018-67 23 58
 paula.persson@vpe.slu.se

Pågående projekt

Potatisutsädets sanitära kvalitet
 Projektnr: 0442003
 Hagman Jannie
 Inst. för ekologi och växtproduktionslära
 SLU
 018-67 14 23
 jannie.hagman@vpe.slu.se

Utökad provning av kvalitets-egenskaper i matpotatis för svensk marknad
 Projektnr: 0342010
 Olsson Kerstin
 SW Laboratoriet
 Svalöf Weibull AB
 0418-66 72 52
 kerstin.olsson@swseed.com

Potatisbladmögel: Aerobiologi och optimala bekämpningsstrategier III
 Projektnr: 0342003
 Wiik Lars
 Inst. för växtvetenskap
 SLU
 040-41 52 75
 lars.wiik@vv.slu.se

FINANSIÄRER

- FoU Potatis (våren 2005)
- GRO/Potatis (vår och höst 2005)
- SLF (våren 2005)
- FoU Potatis Syd (hösten 2005)
- Svensk Matpotatiskontroll (hösten 2005)
- Lundell Eriksson Vegetab Comp AB (hösten 2005)
- Skaraborgs Potatis AB (hösten 2005)
- Solanum i Kalmar AB (hösten 2005)
- Outinens Potatis AB (hösten 2005)
- Swegro AB (hösten 2005)

Trädgård

“ Programmet
finansieras genom
återförda handelsgödsel- och
bekämpningsmedelsskatter.

Pågående projekt

Framtagning av optimala lagringsbetingelser i ULO-lager samt optimala plocktider för äpelsorterna "Aroma" och "Amorosa"
Projektnr: 0356038
Ahner Eckhard
Fruktsektionen
GRO
0414-243 41
eckhard.ahner@osterlenhallon.se

Utveckling av europeisk namnstandard för plantskoleväxter
Projektnr: 0356022
Aldén Björn
Botaniska trädgården
Göteborg
031-741 11 13
bjorn.alden@gotbot.se

Studie av förnybara energikällors förutsättningar att tillgodose växthusodlingens behov av konkurrenskraftig energi
Projektnr: 0456026
Christensen Inger
GRO Konsult AB
040-41 53 69
inger.christensen@grokonsult.com

Kan förändrad bevattningsteknik minska risken för angrepp av sallatsbladmögel, *Bremia lactucae*, i odlingar av sallat, *Lactuca sativa*
Projektnr: 0356039
Hägnefelt Annette
Svalöf Weibull AB
0414-44 39 65
annette.hagnefelt@swseed.com

Utvärdering av biologiska bekämpningsmedel för kontroll av rotsjukdomar i slutna hydroponiska odlingssystem
Projektnr: 0456018
Khalil Sammar
Inst. för växtvetenskap
SLU
040-46 12 91
sammar.khalil@sydnet.net

Åtgärdsprogram för en god arbetsmiljö inom trädgårdsnäringsingen
Projektnr: 0456009
Lundqvist Peter
Inst. för jordbrukets biosystem och teknologi
SLU
040-41 54 95
peter.lundqvist@lbt.slu.se

Bevattningsstrategier för styrning av krukväxter
Projektnr: 0456036
Löfkvist Klara
GRO Konsult AB
040-46 24 43
klara.lofkvist@konsult.lrf.se

Strategi för integrerad bekämpning av nattskatta och bågarnattskatta i radodlade grödor, speciellt morot och palsternacka
Projektnr: 0456037
Nordberg Gunilla
Sektionen Frilandsgrönsaker
GRO
0501-301 11
per.olof.nordberg@r.lrf.se

Nya skorvresistenta äpplelektioner – utvärdering av smak samt typ av skorvresistens
Projektnr: 0356018
Nybom Hilde
Inst. för växtvetenskap
SLU
044-755 02
hilde.nybom@vv.slu.se

Mätningar av klimatfaktorer på gurkmjöldaggens etablering och spridning
Projektnr: 0247008
Svedelius Guy
Inst. för växtvetenskap
SLU
040-230 53
guy.svedelius@vv.slu.se

Sprutteknikens betydelse vid användning av olja och/eller såpa mot skadegörare i frukt- och bärproduktion
Projektnr: 0456006
Svensson Sven Axel
Inst. för landskaps- och trädgårdsteknik
SLU
040-41 51 45
sven-axel.svensson@lt.slu.se

Slutrapporterade projekt

Utveckling av metodik för bestämning av vattningsbehov i prydnadsväxtodling
Projektnr: 0247018
Christensen Inger
GRO Konsult AB
040-41 53 69
inger.christensen@grokonsult.com

Häst

“ Hästnäringen har blivit allt viktigare i samhället, inte minst för lantbruket.

Stiftelsen Svensk Hästforskning

Stiftelsen Svensk Hästforskning (SSH) har bildats av Nationella Stiftelsen för Hästhållningens Främjande (NS) i samverkan med AB Trav och Galopp (ATG), Agria Djurförsäkring och Stiftelsen Lantbruksforskning (SLF). Genom att dessa har sammanfört sina forskningsmedel har resurserna till svensk hästforskning kunnat öka och därmed främja angelägna forsknings- och utvecklingsprojekt.

Ett nytt forskningsprogram håller på att utformas

Ett långsiktigt program för svensk hästforskning skall tas fram inom områden som tidigare stöttats – t.ex. avel/genetik, uppfödning och nutrition samt träning och veterinärmedicin. Till detta kommer nu också områden som bl.a. berör sociala aspekter, miljö, fritid, säkerhet, hästföretagande, samhällsekonomi samt kunskapsöverföring och information.

SSH har utsett en särskild arbetsgrupp med företrädare för hästnäringen för att utarbeta ett förslag till forskningsprogram. Detta skall under 2006 gå ut på remiss till såväl forskar- som avnämarsidan. Inför ansökningstillfället 2005

annonserades följande av hästnäringen prioriterade forskningsområden:

- **Skador, sjukdomar** – åtgärder och förebyggande samt hållbarhet, arv och miljö
- **Hästen** – miljön, människan och samhället
- **Djurskydd** – förebyggande av dopning och otillåtna behandlingar/åtgärder

SLF administrerar ansökningarna

Hästforskningsprogrammet omfattar i första hand tre år (2005–2007). Programmet leds av forskningschefen för SSH och administreras via SLF:s kansli. SLF:s ansökningssystem används för att hålla nere kostnaderna för administration. Programmet omfattar för närvarande 5,5 miljoner kronor per år i forskningsanslag. SSH har utsett en Hästforskningskommitté som ger förslag på hur medlen ska fördelas. Besluten fattas sedan av SSH:s styrelse.

Finansieringsbeslut 2005

Under 2005 beslutades att sammanlagt 21 forskningsprojekt (nya och pågående) får finansiering med totalt 4,7 miljoner kronor. ■

Ledamöter i Hästforskningskommittén

Gunnar Bergsten, utsedd av ATG

Mårten Carlsson, Lomma (ordförande)

Johan Carlsten, Chalmers Tekniska Högskola

Anna-Lena Holgersson, utsedd av SLF

Peter Kallings, SSH (sekreterare)

Görel Nyman, utsedd av Agria

Knut Rønningen, Norges Veterinärhögskola

Ritta-Mari Tulamo, Helsingfors universitet

Ann-Cathrine Åqvist, Örebro universitet

Karin Östensson, Sveriges Veterinärförbund

Ledamöter i styrelsen, Stiftelsen Svensk Hästforskning

Marita Aronson (Karin Olofsson suppl.), ATG

Olof Karlander (ordförande)
(Elisabeth Backteman suppl.), NS

Pekka Olson (Anders Mellberg suppl.), Agria

Eva Pettersson (Kjell Ivarsson suppl.), SLF

Peter Kallings, (sekreterare),
forskningschef SSH

FINANSIÄRER ● ATG ● Agria ● SLF

Nya projekt

Biomarkörer för inflammation och bindvävens hälsotillstånd i leden hos hästar under intensiv träning
Projekt nr: H0547061
Ekman Stina
Inst. för biomedicin och veterinär folkhälsovetenskap
SLU
018-67 11 91
stina.ekman@bvf.slu.se

Studier av ett mikrobiellt in vitro-system för produktion av läkemedelsmetaboliter till dopningskontrollen
Projekt nr: H0547146
Hedeland Mikael
Avd. för kemi
SVA
018-67 42 09
mikael.hedeland@sva.se

Arbete, kultur och makt i svensk trav- och galoppssport 1900–2005
Projekt nr: H0547154
Hedenborg Susanna
Uppsala universitet
08-668 44 94
susanna.hedenborg@ekhist.uu.se

Behandling av sommareksem hos häst med antihistamin – ett fältförsök
Projekt nr: H0547030
Ingvast-Larsson Carina
Inst. för biomedicin och veterinär folkhälsovetenskap
SLU
018-67 31 75
carina.ingvast.larsson@bvf.slu.se

Utveckling av snabbtest för diagnostik i fält av inflammatoriskt tillstånd hos häst
Projekt nr: H0547136
Koch-Schmidt Anki
Högskolan i Kalmar
0480-44 62 08
anki.koch-schmidt@hik.se

Utveckling av en scintigrafisk metod för utvärdering av njurfunktionen hos häst
Projekt nr: H0547062
Larsdotter Sara
Inst. för kliniska vetenskaper
SLU
018-67 13 99
sara.larsdotter@kv.slu.se

Vidareutveckling av avelsarbete på kallblodstravaren
Projekt nr: H0547041
Olsson Christina
Avelsavdelningen
Svenska Travsportens Centralförbund
08-627 20 00
leena.vuori@travsport.se

Hästen – landskapsvårdare eller marodör?
Projekt nr: H0547166
Palmgren Karlsson Carina
Inst. för husdjurens miljö och hälsa
SLU
0511-671 54
carina.palmgren.karlsson@agrovast.se

Trafiksäkerhet till häst – olycksutveckling, attityder och beteenden
Projekt nr: H0547003
Pinzke Stefan
Inst. för jordbrukets biosystem och teknologi
SLU
040-41 54 93
stefan.pinzke@jbt.slu.se

Kvalitetsbedömning av hingstesperma för semin – utveckling av metodik för hantering och diagnostik
Projekt nr: H0547119
Rodriguez-Martinez Heriberto
Inst. för kliniska vetenskaper
SLU
018-67 21 72
heriberto.rodriguez@kv.slu.se

Troponin I som markör för hjärtmuskelskada på häst
Projekt nr: H0547075
Schuback-Nostell Katarina
Inst. för kliniska vetenskaper
SLU
018-67 18 99
katarina.nostell@kv.slu.se

Hästen som terapeutiskt verktyg – om ridterapi, välbefinnande och livskvalitet
Projekt nr: H0547117
Silfverberg Gunilla
Ersta Sköndal Högskola
08-611 95 66
gunilla.silfverberg@esh.se

Exponering för olycksfallsrisk och fysisk belastning vid rid- och travskolor
Projekt nr: H0547189
Torén Anna
Institutet för jordbruks- och miljöteknik – JTI
018-30 33 45
anna.toren@jti.slu.se

Utveckla metoder för att förbättra ryttarens sits genom lämpliga övningar och samtidigt minska risken för fysisk och psykisk ohälsa hos hästen
Projekt nr: H0547072
Zetterqvist Blokhuis Mari
MZ Equine Pedagogic
016-34 25 07
zetterqvistblokhuis@tiscali.se

Pågående projekt

Ny PCR-diagnostik för kvarka
Projektnr: 0447061
Båverud Viveca
SVA
018-67 41 97
viveca.baverud@sva.se

Utfodring för hälsa och prestation
Projektnr: 0447016
Jansson Anna
Inst. för husdjurens utfodring och vård
SLU
018-67 21 06
anna.jansson@huv.slu.se

Studier av transportproteiner som har betydelse för upptag och omsättning av läkemedel hos häst
Projektnr: 0447046
Larsson Pia
Inst. för biomedicinsk och veterinär folkhälsovetenskap
SLU
018-67 16 81
pia.larsson@bvf.slu.se

Genetisk kartläggning av kandidatgener som reglerar summerseksem hos häst
Projektnr: 0447002
Lindgren Gabriella
Inst. för medicinsk biokemi och mikrobiologi
Uppsala universitet
018-471 49 73
gabriella.lindgren@imbim.uu.se

Uppfuktning och mögelbildning vid lagring av hö för hästar
Projektnr: 0447026
Lundin Gunnar
Institutet för jordbruks- och miljöteknik – JTI
018-30 33 56
gunnar.lundin@jti.slu.se

Hur ska vi avelsvärdera utländskt avelsmaterial och vilken betydelse har importerna för svensk ridhästavel?
Projektnr: 0447059
Thorén Emma
Inst. för husdjursgenetik
SLU
018-67 19 36
emma.thoren@hgen.slu.se

Integrerade avelsindex för nationell avelsvärdering av svenska ridhästar
Projektnr: 0447060
Viklund Åsa
Inst. för husdjursgenetik
SLU
018-67 19 67
asa.viklund@hgen.slu.se

Tillväxt och livsmedelsmarknaden

“ 14 nya
forskningsprojekt
för att främja lantbrukets
tillväxt.

“ Inom livsmedels-
marknaden finansi-
erades två nya projekt.

Tillväxt

sedan 2003 har SLF finansierat forskning för lantbrukets tillväxt. I forskningsprogrammet prioriteras fyra områden:

- **Tillväxt** – t.ex. ekonomisk analys av nya och gamla produktionsgrenar, analys av konkurrensför- och nackdelar för svenskt jordbruk, viktiga nyckelfaktorer för tillväxt och jämförelser med andra länder
- **Attraktionskraft** – t.ex. attitydundersökningar, identifiera avgörande nyckelfaktorer för att skapa förtroende och intresse för branschen och finna metoder som påverkar sattraktionskraften positivt
- **Kommunikation** – metoder för en stimulerande kunskapsöverföring där forskningsinformationer får ökat praktiskt genomslag i lantbruket
- **Syntesforskning** – satsningar på

forskning över disciplin- och branschgränser samt samarbetsprojekt med kompetens inom andra nordiska länder

Grunden för forskningsprogrammet lades vid ett Öppet forum under 2002 med rubriken "Morgondagens lantbruksföretagande – var ska vi lägga forskningspengarna?". På mötet träffades ca 50 deltagare från hela landet och från olika länkar av livsmedelskedjan. Diskussionerna resulterade i ett antal handlingsplaner som kunde sammanfattas i ovanstående ämnesområden.

Finansiering

Från och med 2006 kommer forskningsprojekt inom bl.a. ovanstående områden att finansieras inom ramen för SLF:s kommande forskningsprogram för Tillväxt och företagande.

Programmet finansieras av återförda miljöskatter och revalveringsmedel och har totalt omfattat ca 10 miljoner kronor under perioden 2003–2005. Det nya programmet "Tillväxt och företagande" kommer att finansieras av återförda miljöskatter samt medel från kooperativa företag och LRF (tidigare finansierat inom FoU Kooperation).

Finansieringsbeslut 2005

Under året har sammanlagt 14 forskningsprojekt (nya och pågående) finansierats med totalt 6,7 miljoner kronor.

Ledamöter i beslutsgruppen

- Hans Andersson, SLU
- Annika Bergman, Elgesta Gård
- Mårten Holmqvist, LRF Konsult
- Kjell Ivarsson, SLF (sekreterare)
- Stig Lindén, LRF (ordförande)
- Håkan Nilsson, Svensta Gård
- Björn Sundell, SVA
- Cecilia Waldenström, SLU

FINANSIÄR

- SLF (återförda bekämpningsmedelsavgifter)

Nya projekt

Marknadskanaler för vidareförädlade gårdsprodukter och implikationer för verksamhetsutveckling
 Projektnr: V0546124
 Ferguson Richard
 Inst. för ekonomi
 SLU
 018-67 17 31
 richard.ferguson@ekon.slu.se

Utveckling av ett forskningsprogram för lokal och regional mat
 Projektnr: H0546180
 Ferguson Richard
 Inst. för ekonomi
 SLU
 018-67 17 31
 richard.ferguson@ekon.slu.se

FoU-program för utveckling av lantbruksföretag inom området rekreation och hälsa
 Projektnr: H0546307
 Grahn Patrik
 Inst. för landskapsplanering
 Alnarp
 SLU
 040-41 54 25
 patrik.grahn@lpa.slu.se

Uthållighetsmärkning av livsmedel
 Projektnr: H0546278
 Gunnarsson Stefan
 Inst. för husdjurens miljö och hälsa
 SLU
 0511-672 16
 stefan.gunnarsson@hnh.slu.se

Sociala och ekonomiska aspekter av Bondens egen marknad – från perspektiven av producenterna och konsumenterna
 Projektnr: V0546110
 Hansson Lars
 Internationella Miljöinstitutet
 Lunds universitet
 046-222 02 00
 helen.nilsson@iiee.lu.se

Säkerhet i livsmedelskedjan – livsmedelsetiska synpunkter
 Projektnr: H0546144
 Hansson Sven Ove
 Kungliga Tekniska Högskolan
 08-790 95 64
 soh@kth.se

Inhysningssystem och byggnader för lammköttproduktion
 Projektnr: V0546021
 Jeppsson Knut-Håkan
 Inst. för jordbrukets biosystem och teknologi
 SLU
 040-41 54 84
 knut-hakan.jeppsson@jbt.slu.se

Framgångsfaktorer för regional mat
 Projektnr: H0546266
 Lagerberg Fogelberg Charlotte
 Centrum för uthålligt lantbruk – CUL
 SLU
 018-67 16 48
 charlotte.lagerberg@cul.slu.se

Naturvård som affärsidé – kommunikativa strategier som stimulerar till ökad företagsamhet inom lantbrukets naturvård
 Projektnr: H0546304
 Ljung Magnus
 SLU Omvärld
 SLU
 018-67 17 47
 magnus.ljung@sol.slu.se

Mångfunktionella lantbruksföretags bidrag till tillväxt på landsbygden och möjligheter till samverkan med lokala bygder – ur ett ekologiskt, socialt och ekonomiskt perspektiv
 Projektnr: V0546099
 Milestad Rebecka
 Centrum för uthålligt lantbruk – CUL
 SLU
 018-67 20 89
 rebecka.milestad@cul.slu.se

Arbets effektiva grisningsboxar
 Projektnr: H0546356
 Olsson Anne-Charlotte
 Inst. för jordbrukets biosystem och teknologi
 SLU
 040-41 50 92
 anne-charlotte.olsson@jbt.slu.se

Landsbygd och markägande i förändring, en förstudie
 Projektnr: V0546056
 Persson Per-Ove
 Hushållningssällskapet Skaraborg
 0511-672 80
 per-ove.persson@hs-r.hush.se

Strategiska allianser för framtida affärsområden inom jordbruket
 Projektnr: V0546111
 Surry Yves
 Inst. för ekonomi
 SLU
 018-67 17 95
 yves.surry@ekon.slu.se

Industrihampans kommersiella produktområden i Sverige – fallstudier hos företag i primära branscher
 Projektnr: V0546145
 Svennerstedt Bengt
 Inst. för jordbrukets biosystem och teknologi
 SLU
 040-41 54 78
 bengt.svennerstedt@jbt.slu.se

Pågående projekt

System för utgående slaktsvin i ekologiskt lantbruk – djurmiljö, hushållning av växtnäring och arbetsmiljö
 Projektnr: 0346010
 Benfalk Christel
 Institutet för jordbruks- och miljöteknik – JTI
 018-30 33 00
 christel.benfalk@jti.slu.se

Framtidsutsikter för svenskt lantbruk: tillväxt och konkurrenskraft
 Projektnr: 0346012
 Ekman Sone
 Livsmedelsekonomiska institutet
 046-222 07 91
 sone.ekman@slu.se

Ekologisk grisproduktion – en tillväxtpotential för mindre producenter? Ekonomisk jämförelse av produktion enligt KRAV eller EU-regler
 Projektnr: 0446023
 Olsson Anne-Charlotte
 Inst. för jordbrukets biosystem och teknologi
 SLU
 040-41 50 92
 anne-charlotte.olsson@jbt.slu.se

Förpackning och produktmärkning för lyckad svensk livsmedelsexport
 Projektnr: 0446025
 Rinman Christoffer
 Affärsutveckling
 LRF
 08-787 57 48
 christoffer.rinman@lrf.se

Livsmedelsmarknaden

Forskningsprogrammets övergripande syfte är kunskapsuppbyggnad och kunskapspridning för att stärka den nationella kompetensen inom livsmedelsbranschen och till relaterade forskningsområden. Programmet syftar till att ta fram kunskap om faktorer som påverkar konsumenternas uppfattning om livsmedel, köpbeteende och val av livsmedel.

Fokus ska ligga på:

- konsumenternas beteende och värderingar
- konsument och produkt
- konsument och marknadsplats

Forskningsprogrammet genomförs under 2004–2006 med 6 miljoner kronor per år. Av dessa tillförde SLF 1 milj kr 2005. Under 2007 planeras en slutkonferens där resultaten från projekten presenteras.

FoU-programmet administreras av Formas men är en gemensam satsning av Formas, Vinnova, SLF, Svensk dagligvaruhandel, Livsmedelsföretagen och Daglivaruleverantörers Förbund.

Kontakt med Formas:

www.formas.se, info@formas.se
telefon: 08-755 40 00

FINANSIÄRER

- Formas ● Vinnova ● SLF ● Svensk dagligvaruhandel ● Livsmedelsföretagen ● Daglivaruleverantörers Förbund

Nya projekt

Konkurrenskraftiga affärsmodeller och effektivare värdekedjor inom den svenska dagligvaru- och livsmedelsbranschen
Brege Staffan
Ekonomiska inst.
Linköpings universitet
013-28 16 20
stabr@eki.liu.se

Konsumenters problemlösningar på livsmedelsmarknadens nya arenor. Matinspiration under tidspress
Sellerberg Ann-Marie
Sociologiska inst.
Lunds universitet
046-222 88 68
ann_marie.sellerberg@soc.lu.se

Pågående projekt

Konkurrensprocesser i livsmedelsbranschen
Bergström Fredrik
Handelns utredningsinstitut – HUI
Stockholm
08-762 72 89
fredrik.bergstrom@hui.se

Den mångdimensionella konsumenten – värderingar och beteenden hos konsumenter + 55
Brembeck Helene
Centrum för konsumentvetenskap – CFK
Göteborgs universitet
031-773 58 28
helene.brembeck@cfk.gu.se

Konkurrenskraften hos regionala livsmedelskluster
Ekelund Lena
Inst. för växtvetenskap
SLU
040-41 50 79
lena.ekelund@vv.slu.se

Konsumenten och nutritionell genomik – etiska frågeställningar
Görman Ulf
Centrum för teologi och religionsvetenskap – CTR
Lunds universitet
046-222 90 47
ulf.gorman@teol.lu.se

Hushållens beteende och konkurrenssituationen på den svenska dagligvarumarknaden
Lundberg Johan
Centrum för regionalvetenskap – CERUM
Umeå
090-786 95 40
johan.lundberg@econ.umu.se

Forskning för ökad tillväxt och konkurrenskraft

Sedan EU-inträdet har intresset ökat för forskning om svenska lantbrukets konkurrensvillkor. I det perspektivet startades forskningsprojektet "Framtidsutsikter för svenskt lantbruk: tillväxt och konkurrenskraft", som leds av Sone Ekman vid Livsmedelekonomiska Institutet, SLI.

Utgångspunkten är att vi i Sverige ligger ganska långt ner på EUs lista över jordbruksnationer.

Sverige har en lägre produktion och mindre export än EU-snittet, berättar Sone Ekman. Av EUs femton länder, ligger vi näst sist.

Importen har ökat sedan EU-inträdet 1995, men det har även exporten gjort – med 83% respektive 127%. Om man istället räknar i absoluta tal har importen ökat mer än exporten, 26 miljarder kronor för importen i jämförelse med 17 miljarder kronor i export. Viktigt är att svensk jordbruks- och livsmedelsexport har ökat sin andel av handeln med dessa varor i EU.

– Det intressanta är att vi ser att Sverige har god konkurrenskraft när det gäller vissa sektorer.

Vilka då?

– Framför allt har Sverige lyckats

bra med export av förädlade varor, till exempel kakor, bakverk, margarin och frysta ärtor.

– Mejerivaror ser också ut att gå ganska bra på exportmarknaden, särskilt förädlade produkter som glass osv.

port av rena jordbruksråvaror förefaller däremot vara ganska dåliga. Där kan andra länder konkurrera, framför allt med bättre klimat, lägre produktionskostnader och närhet till de stora marknaderna.

Men det finns områden som har haft det tufft sedan EU-inträdet.

– Det har gått trögare för exporten av svenskt kött. De svenska köttpriserna i Sverige var högre före EU och där har vi fått se en allt hårdare konkurrens, som har lett till en svår omställning i branschen.

Vilka chanser har då köttbranschen att öka exporten?

– En rad olika åtgärder krävs naturligtvis, men även här gäller att ökad förädling ger köttbranschen större möjligheter att öka exporten och lönsamheten ■

– För vissa förädlade produkter har Sverige alltså klart ökat sin marknadsandel i EU.

Grundregeln när det gäller framgångar för svensk export är att både öka förädlingsgraden och hitta produkter som fyller ett behov hos konsumenterna på nya marknader. Förutsättningarna för ökad ex-

För mer information: "Framtidsutsikter för svenskt lantbruk: tillväxt och konkurrenskraft" Projekt 0346012

bioenergi

“Goda
framtidsutsikter
för jord- och skogsbruket.”

Bioenergi

Med stigande oljepriser och en samtidigt ökande efterfrågan på energi finns goda framtidsutsikter för jord- och skogsbruket som producent av energi.

Jordbruksnäringen skulle enligt LRF:s prognos kunna öka sin energi-produktion från dagens 1 TWh till 20 TWh på lång sikt. Finansieringen av forskningen inom området har tidigare varit begränsad och därför har SLF under sommaren 2005 lagt

fram ett nytt FUD - program (forskning, utveckling, demonstration) med inriktning på produktion och förädling av energigrödor samt energibesparing inom jordbruket.

Skapa nya affärsmöjligheter

Målet med programmet är att förbättra lantbrukets möjligheter att öka den egna användningen samt försäljningen av energigrödor och bioenergi och därigenom skapa nya affärsmöjligheter för jordbruket.

Vidare är målet att effektivisera energianvändningen inom jordbrukets primärproduktion. FUD-programmet har sin utgångspunkt i etablerad kunskap och kommer att aktivt arbeta med utökade informationsinsatser och kunskaps-spridning. Projekt som rör produktion av energigrödor och energieffektivisering på gårdsnivå samt förädling av energigrödor är prioriterade.

Programtid och finansiering

Programmet avses löpa under fyra år och för de första två åren har SLF bidragit med 5 miljoner kronor. Ambitionen är att fördubbla pengarna med hjälp av ytterligare finansiärer. LRF och Lantmännen stöttar JTI:s basfinansiering och institutet bidrar med arbete och kompetens till SLF inom FUD-programmet.

Under hösten 2005 har 68 idéskisser skickats in till SLF varav ca en tredjedel har beviljats möjligheten att söka anslag i februari 2006. Arbetsgruppen har arbetat fram prioriteringarna inom programmet och bereder ansökningar inför de slutgiltiga besluten som tas i programstyrelsen. ■

Ledamöter i arbetsgruppen

Johan Berg, Lantmännen

Per-Anders Hansson, SLU

Erik Hedar, Energimyndigheten

Erik Herland, LRF

Anders Nilsson, Svalöf Weibull AB

Åke Nordberg, JTI (ordförande)

Ledamöter i programstyrelsen

Kenneth Alness, Lantmännen

Håkan Eriksson, Wiggeby Jordbruk AB

Lennart Nelson, JTI

Eva Petterson, SLF (ordförande)

Lars Tegnér, Energimyndigheten

FINANSIÄR

- SLF (revalveringsmedel)

Arbetsmiljö

“ “ Nio projekt
finansierades
med 2,9 miljoner kronor.

Arbetsmiljö

Målet med detta program är att utveckla och förmedla kunskap som långsiktigt skapar en bra arbetsmiljö för lantbrukarna.

Projekten ska vara inriktade på åtgärder som kan tillämpas av den enskilde lantbrukaren eller på annat sätt komma den enskilde lantbrukaren till del.

Fyra områden anges i programmet som särskilt angelägna:

- Olycksfall
- Belastningsskador
- Damm, klimat, buller
- Psykosociala problem.

Forskningsprogrammet för en god arbetsmiljö inom jordbruket har pågått sedan 1996 och kommer att omarbetas under 2006.

Finansieringsbeslut 2005

Under året har nio projekt finansierats med totalt 2,9 miljoner kronor.

FINANSIÄRER

- LRF Försäkring
- SLF (återförda bekämpningsmedelsavgifter)

Ledamöter i beslutsgruppen

Larsåke Adebring, LRF Försäkring

Thomas Arvidson, LRF Försäkring

Anders Danielsson, LRF

Kjell Ivarsson, SLF (sekreterare)

Christer Nilsson, SLU

Anniqa Nygård, LRF (ordförande)

Anders Thelin,
Hushållningsällskapet i Kalmar

Nya projekt

Färre arbetsskador i lantbruksföretag – en inledande studie
 Projektnr: H0535376
Antonsson Ann-Beth
 Svenska Miljöinstitutet – IVL
 08-598 563 47
 ann-beth.antonsson@ivl.se

Automatiska mjölkningssystem – en väg till bättre arbetsmiljö i mjölkproduktionen
 Projektnr: V0535077
Geng Qiuqing
 Institutet för jordbruks- och miljöteknik – JTI
 018-30 33 27
 qiuqing.geng@jti.slu.se

Klimatets betydelse för avgivning av gaser i djurstallar – en modellstudie
 Projektnr: V0535071
Nimmermark Sven
 Inst. för jordbrukets biosystem och teknologi
 SLU
 040-41 54 96
 sven.nimmermark@jbt.slu.se

Tvättning av svinstallar utan respektive efter robottvätt – en utvärdering av luftvägspåverkan och ergonomisk belastning
 Projektnr: V0535087
Palmberg Lena
 Lung- och allergiforskning, IMM
 Karolinska Institutet
 08-524 822 10
 lena.palmberg@imm.ki.se

Arbetsjukdomar i jord- och skogsbruk 2006 – planeringsarbete
 Projektnr: H0535008
Pinzke Stefan
 Inst. för jordbrukets biosystem och teknologi
 SLU
 040-41 54 93
 stefan.pinzke@jbt.slu.se

Kvantifiering av belastning på hand/handled under arbete inom svensk smågrisproduktion
 Projektnr: V0535018
Stål Marianne
 Inst. för jordbrukets biosystem och teknologi
 SLU
 040-41 54 97
 marianne.stal@jbt.slu.se

Pågående projekt

Bullerdosmätning i jordbruket för bedömning av risk för hörselskador
 Projektnr: 0435002
Geng Qiuqing
 Institutet för jordbruks- och miljöteknik – JTI
 018-30 33 27
 qiuqing.geng@jti.slu.se

Säkrare arbete med lösgående djur
 Projektnr: 0235017
Lundqvist Peter
 Inst. för jordbrukets biosystem och teknologi
 SLU
 040-41 54 95
 peter.lundqvist@jbt.slu.se

Arbetsolycksfall i jord- och skogsbruk 2004
 Etapp 1: Planeringsarbete
 Projektnr: 0335013
Pinzke Stefan
 Inst. för jordbrukets biosystem och teknologi
 SLU
 040-41 54 93
 stefan.pinzke@jbt.slu.se

Slutrapporterade projekt

Ventilationssystem och luftkvalitet i hytter på lantbruksmaskiner
 Projektnr: 0335009
Geng Qiuqing
 Institutet för jordbruks- och miljöteknik – JTI
 018-30 33 27
 qiuqing.geng@jti.slu.se

Effekten av svindammsexponering, med speciellt fokus på bakterieprodukter, hos friska svinskötare och försökspersoner
 Projektnr: 0335015
Palmberg Lena
 Lung- och allergiforskning, IMM
 Karolinska Institutet
 08-524 822 10
 lena.palmberg@imm.ki.se

Karusellmjölkning – hur skall arbetsskador förebyggas vid mjölkning enligt löpande band-system?
 Projektnr: 0135007
Stål Marianne
 Inst. för jordbrukets biosystem och teknologi
 SLU
 040-41 50 00
 marianne.stal@jbt.slu.se

Frisk av jobbet – nu och sedan
 Projektnr: 0035006
Thelin Anders
 Inst. för folkhälsovetenskap
 Karolinska Institutet
 0480-156 70
 athelin@wgab.se

Arbetsmiljön i automatiska mjölkningssystem
 Projektnr: 0235006
Torén Anna
 Institutet för jordbruks- och miljöteknik – JTI
 018-30 33 45
 anna.toren@jti.slu.se

Kooperation

“ ” Ett forsknings-
program om
organisation, kapital,
styrning och kommunikation.

Kooperation

FoU-programmet för kooperation har som övergripande mål att bidra med kunskap som utvecklar den kooperativa företagsformen. Prioriterade områden inom programmet är organisation, kapital, styrning och kommunikation.

Under året fattade SLF beslut om att detta program ska avslutas och från och med 2006 kommer

forskningsprojekt inom bl.a. ovanstående områden att finansieras inom ramen för SLF:s kommande forskningsprogram för "Tillväxt och företagande".

Finansieringsbeslut 2005

Under året har sammanlagt fyra projekt (nya och pågående) finansierats med totalt 2,4 miljoner kronor.

Ledamöter i beslutsgruppen

Thomas Bodén, LRF (ordförande)

Therese Erneskog, LRF

Kjell Ivarsson, SLF (sekreterare)

Hans Johansson, Skånemejerier

Sören Kvantån, Swedish Meats

Stig Lindén, Landshypotek

■ Björn Sundell, SVA

FINANSIÄRER

● Lantmännen ● LRF ● Svensk Mjök AB ● Swedish Meats ek. förening ● Landshypoteks Forskningsstiftelse

Nya projekt

Transnationell kooperation
 Projektnr: H0545011
Nilsson Jerker
 Inst. för ekonomi
 SLU
 018-67 17 68
 jerker.nilsson@ekon.slu.se

Pågående projekt

Samverkan, integration och ekonomisk anpassning i uthålliga lantbruksföretag
 Projektnr: 0134001
Andersson Hans
 Inst. för ekonomi
 SLU
 018-67 35 05
 hans.andersson@ekon.slu.se

Tillväxtmöjligheter i kooperativ industri: Vilken betydelse har finansieringsformerna och marknadsstrukturen?
 Projektnr: 0245004
Andersson Hans
 Inst. för ekonomi
 SLU
 018-67 35 05
 hans.andersson@ekon.slu.se

Hur kan den ekonomiska föreningen tillgodose olika ägarntor på en marknad med virkesöverskott och pressad lönsamhet?
 Projektnr: 0145010
Lidestav Gun
 Inst. för skogsskötsel
 SLU
 090-786 68 11
 gun.lidestav@ssko.slu.se

Drivkrafter och hinder för ekonomisk effektivitet i mjölkföretaget – vad betyder teknik samt lednings- och beslutssystem?
 Projektnr: 0345001
Öhlmer Bo
 Inst. för ekonomi
 SLU
 018-67 17 26
 bo.ohlmer@ekon.slu.se

Rådgivarna får nya roller och utmaningar

Rådgivarens nya roll är en utmaning.

- Det krävs både kunskap och nya arbetsformer, för att rådgivaren ska kunna svara mot framtida krav, konstaterar Magnus Ljung statskonsulent och forskare vid SLU i Skara.

Magnus Ljung leder ett forskningsprojekt om kvalitetssäkrad rådgivning ut lantbrukarnas perspektiv.

– Det är ingen lätt roll att vara rådgivare i dag. Lantbrukaren efterfrågar såväl expertkunskaper som ett helhetsperspektiv på gården och vill helst ha allting på en gång. Men få rådgivare kan vara både specialister och generalister.

Ofta är dessutom lantbrukarna själva väldigt kompetenta i sin verksamhet. De har idag god utbildning, lång erfarenhet och hämtar själva kunskap över internet eller genom egna nätverk.

– Samtidigt är kraven större på lantbruket och möjligheterna fler än tidigare. Behovet av rådgivning

har inte minskat, men den måste få utveckla sina arbetsformer.

En metod, som Magnus Ljung lyfter fram, är att rådgivarna i större utsträckning arbetar med integrerad rådgivning, där flera kompetenser samverkar i t ex rådgivningsteam.

– Det kan vara team som består av en växtodlingsexpert, husdjursrådgivare, affärsutvecklare, jurist, ekonom, byggledare osv. Det sker i viss utsträckning redan i dag, men här finns stora möjligheter att utveckla både organisering och ny rådgivningsmetodik.

– Fortfarande är det så att lantbrukarna får besök från olika rådgivare och andra konsulter vid en rad olika tillfällen. Det blir splittat, både i arbetstid och för kvalite-

ten i den samlade analysen. Varje rådgivare har "sin fråga" att driva, men för lantbrukaren kan det sammantaget bli frustrerande.

– Vi kan se en ökad efterfrågan från lantbruket på en mer helhetlig rådgivning. En åtgärd som en rådgivare föreslår och som optimerar en del av produktionen, kan få negativa effekter på en annan del av verksamheten på gården eller på lång sikt.

– Genom att arbeta i team som byggs upp av olika kompetenser kan lantbrukaren få en effektivare och mer individuellt anpassad rådgivning. Bondenytta uppstår via rådgivarens nätverk.

Att vara lantbrukare i dag ställer inte bara krav på att klara jord, skog och djur. Förväntningar från

såväl samhället som marknaden måste tillfredsställas och fler möjligheter att driva nya verksamheter på gården har öppnat sig. Det kan vara svårt att som lantbrukare väga samman sina egna styrkor och svagheter och använda sig av rådgivning som saknar samordning.

– Samverkan gör att man har bättre förutsättningar att föra strategiska dialoger om gårdsföretagets utveckling – något som efterfrågas från lantbrukarnas sida.

– Det är när rådgivarna skall anta dessa utmaningar som nya roller uppstår. För en del rådgivare blir en roll att fungera som processledare vid företagsutveckling. Inte

att "tala om hur det ska vara", som många såg sin roll förr.

Magnus Ljung betonar också att den pedagogiska delen av rådgivarens arbete blir allt viktigare.

– Rådgivarna måste få möjlighet att utveckla nya verktyg och att stärka den kommunikativa och pedagogiska delen av yrket. Vi tittar därför på hur pedagogiken i rådgivningsuppdraget kan utvecklas.

Att en del av rådgivningen så länge har varit statligt finansierad, har varit både en nackdel och fördel:

– En fördel därför att lantbruket har tillförts ny kunskap, men en nackdel därför att den inte alltid

har utvärderats utifrån lantbrukarens behov och perspektiv.

– Man har främst sett till samhällets eller ett politiskt behov av att åstadkomma en viss förändring. Lantbrukaren har inte heller behövt värdera nyttan av rådgivarens insats. När vi frågar om resultatet, så säger lantbrukarna ofta "jag vet inte vad det gav, men det var ju gratis".

– Ett sådant utgångsläge försvårar såklart rådgivarrollen. ■

För mer information: "Kvalitetssäkrad rådgivning ur lantbrukarens perspektiv" Projekt 0345003